

SLOVENSKI NAROD.

Izaja vsak dan popoldne, izve nti medelje in praznike.
Inserati: do 30 pett vrst 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inserati
pett vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklci beseda 1 D;
Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znak za odgovor.

Uredništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflerova
ulica št. 5, prilicno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflerova ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 304.
Dopis sprejema le v urah in za dostavo frankovano.
Rekopisov se ne vrača.

Posamezna številka:
v Jugoslaviji od 4-5 str. po D. 1'50, 8 in več
2 D. V inozemstvu 4-5 str. 2 D., 8 in več po 3 D.
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu	
		V Ljubljani	po pošti	Din 210—	Din 360—
12 mesecev	...	Din 210—	...	Din 210—	Din 360—
6	...	120—	...	120—	180—
3	...	60—	...	60—	90—
1	...	20—	...	20—	30—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakazni.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Sporazum z Italijo.

(Dopis.)

V Beogradu, 21. januarja.

Sporazum z Italijo predstavlja te dni političen dogodek prvovrstne važnosti, ki je eminentnega pomena ne samo za naše narodne in državne interese, kakor tudi za one naših sosedov Italijanov in njihove države, pa tudi za splošni politični položaj v Evropi, zlasti pa v Srednji Evropi in na Balkanu. Kot tak je ta sporazum z razumljivo upravičenostjo zainteresiral ne samo našo javnost, naše politične in diplomatske kroge, marveč tudi ves naš troimeni narod.

Na ta važen dogodek je treba gledati trezno, hladno, razumno in brez vsake sentimentalnosti, katere ne pozna jo v surovi realnosti mednarodnega življenja.

Sporazum med našo kraljevino in sosedno Italijo je gotov fakt. V nekaj dneh si vlada izbere samo še ugoden moment, da ta dogodek tudi službeno objavi. Tako je tudi odstavljeno za vedno z dnevnega reda vprašanje reške države in njenega pristanišča. Zginila je s površja reška država, ki kot država z vsenimi pravnimi atributi de facto ni nikdar obstojala, dasi je bila de jure ustvarjena z rapalsko pogodbo. Mesto Reka in njeno pristanišče ostaneta pod Italijo in bosta tvorila sestavni del njene teritorialne suverenosti. Baroš, Delta in Rankino pa stopijo v teritorialni sestav naše države. Razen tega bo naša država kot taka imela z ozirom na svoje trgovinsko-gospodarske in prometne potrebe, kakor tudi z ozirom na življenjske interese samega reškega mesta v reškem pristanišču za nekaj desetletij prostrano svobodno cono, po režimu in svojem pravnem položaju podobno srbski svobodni coni v solunski luki.

S stališča narodnih interesov celokupnega našega naroda, zlasti pa s stališča Hrvatov in Slovencev nas vse tako Slovence, kakor Hrvate in Srbe nesporno silno boli ne samo takšna rešitev reškega vprašanja, marveč tudi to, da je znaten del naše zemlje z našimi brati ostal pod Italijo. Toda s stališča državnih interesov, surove stvarnosti mednarodnih dogodkov in splošne politične situacije, v kateri se nahaja naša kraljevina, moramo, dasi z globoko boleščjo, pozdravljati ta sporazum med našo kraljevino in sosedno Italijo.

Petletna negotovost, napetost v odnosih med obema državama, ki se je čisto že razvila v odkrito sovražnost, takšno stanje ni moglo dalje obstojati. Ni se moglo in ni se smelo trpeti! Nam so potrebni odkriti vidiki, jasno, prečiščeno in normalno pravno stanje z vsemi državami mednarodne zajednice, v

prvi vrsti pa s sosednimi državami. Nerešeno in abnormno naše razmerje k kraljevini Italiji je samo škodovalo ugledu in prestižu naše države. Mnogi notranji in zunanji sovražniki našega narodnega ujedinjenja in naše narodne države so naslanjali svoje akcije in svoja rovarjenja na prepričanje, da pride preje ali sleje do odkritih sovražnosti in spopadov med obema sosednima državama. Tudi Italiji sami so mnogo škodili nerešeni odnosi z našo kraljevino. Izključeno je bilo skoraj popolnoma vsako sodelovanje v raznih mednarodnih vprašanjih, ki so bila enako važna za nas kakor za Italijo.

Ne samo naš, marveč tudi sosedni italijanski narod mora z iskrenim zadovoljenjem sprejeti ta, vendar enkrat doseženi sporazum in sicer v interesu skupne boljše bodočnosti. Dovolj je bilo sporov, čas je že, da si oba naroda vendar že enkrat drug drugemu prožita prijateljsko desnico in kreneta na pot boljše bodočnosti, ki zahteva ne samo priateljske odnose, marveč tudi — zavezništvo.

Dr. Konrad Vodusek.

Ne pozabite!

Gospoda Pašić in Ninčić odideta te dni v Rim. Ni pa tega njihovega potovanja razumeti morda v prenešenem smislu znane fraze in popularne nedicine. In tudi na Kanoso nečemo v tem slučaju skoro triumfatoričnega potovanja misliti in namigivati. Prepričani smo namreč, da je Beograd v glavni stvari zadovoljen z žurnalistično kritiko, s kritično »douché-om«, ki jo je na koncu reškega vprašanja doživela in dosegla diplomatska zmoglost ali rešemožnost odgovornih njegovih likvidatorjev. Gotovo bi prišlo in se pisalo še — vse hujše.

Likvidacija! Morda je ali pa ni to prava beseda, ki naj pomeni srečni ali nesrečni konec velike žaložnje. Za nas Slovence v obče in prav posebej, še za ves slovenski živelj, ki je prišel in ostal »trans Tiberim«, izven Jugoslavije in njenega okrilja, je ta drugi Rapalo — zelo žalostna »pesem brez besede«!

Nimamo namena rekrimirati že tolikrat in tolikanj obikano poglavje našega razkosanja, slovenske razcepitve in razseke, ki jih je zagrešila povojna diplomacija ravno med nami Slovenci. Ena beseda, ena misel pa stoji in ostane kakor — napram vsemu hvalešanju, vsemu medsebojnemu sedanjemu objemljanju — nepobitna in krvavo si nasprotujoča resnica, misel in njeno dejstvo namreč, da se je vsa ta evropska in — ne vemo — še kakšna diplomacija vključ svojem čez vse zoprtnemu rožljanju s pravičnostjo.

Na naše rojake v svoji državi naj italijanski narod v bodoče gleda kot na brate svojega prijateljskega in zavezniškega naroda, in spoštuječ njihove običaje in nacionalne pravice, ustvari med sabo in njimi razmerje znošnjivosti, tolerance in prijateljskega življenja.

Sporazum s kraljevino Italijo, s katerim se upostavlja prijateljstvo in tesno sodelovanje obeh narodov na velikih skupnih interesih, predstavlja nespornic velik aktivum naše zunanje politike. Ugled in prestiž naše države se s tem sporazumom poveča, kar je vidno že sedaj in se da lahko že ugotoviti.

Končno smo torej odstavili z dnevnega reda — upajmo — za vselej eno izmed najtežjih in najkočljivejših vprašanj, ki je dolga leta vznemirjalo našo javnost. Sprejmemo torej ta sporazum v prepričanju, da nam donese poleg škodde tudi marsikatero korist. Ako bi imeli naši politiki in strankarski voditelji več ljubezni za ta naš skupni državni dom, bi ta sporazum z Italijo, ki je bil neobhodno, pač lahko dosegli z manjšimi nacionalnimi izgubami in žrtvami.

njegovega, ne more milostno vračati in dajati »v korist« ali kakorsibodli.

S tem smo dospeli — do drugega znamenja te naše Kalvarije. In ker se menda še celo hudodelcu, ki je obsojen na smrt v zadnjem trenutku obsojenega življenja odloči kratek trenutek milosti, da naj izrazi svojo poslednjo željo, tako naj tudi mi Slovenci, ki nismo in ne bomo nikdar hudodelci, vprašamo danes italijansko gospodo, italijansko poštenost, italijansko pravičnost: Zakaj ste do sedaj in zlasti od fašistovske vaše zore sem ravnali z nami hujše kakor s hudodelci, obsojenimi nepostavno na nepostavno smrt. Zakaj ste zlasti od prave Jernejeve noči za nas tržaške Slovence, ko je gorel in se v strašnih plamenih rušil tržaško-slovenski »Narodni Dom«, pa do danes, — ko sicer z manj krvavim bičem še vedno izganjate slovenski jezik, slovenski živelj v obče iz slovenske zemlje, cerkve, hiše, šole in uradnice, — krenili na pot smrtnega sovraštva zoper nas, zoper naše ljudstvo, zoper slovenske in samo po sebi nedolžne lastne državljane, katerih vendar tudi celo g. Mussolini z vso svojo umetnostjo ne more utopiti v kozarcu svoje, italijanske vode in katerim se vendar ne more poročati njih slovenskih jezikov in izrezati njih slovenskih, toda poštenih src?

Tako stoji danes in prav danes pred celo vrsto vprašanj iz temne, žalostne preteklosti. Stojimo takorekter pred celo galerijo najžalostnejših slik in prizorov slovenske povojne zgodovine. In bridka žalost nas prežene, ko se spominjamo zlasti tistih neverjetnih prizorov, ko so dan na dan vsako jutro prepevali in dovažali strogi karabinierji srenjih očij z jantarnimi vlakci naše ljudi, naše kmetstvo, ljudstvo iz tedaj zasedega ozemlja — med njimi tudi naše poštee kmetice, v Trst in jih vklonene z italijanskimi velikimi srednjeveškimi verigami nalagali in tovorili na svoje vsak dan na kolodvore naročene odvozne vozevne in kimpče! Ko pa so ti slovenski »hudodelci« tedne in mesece zlihovali v »via Tigore« ali »pri jezuitih«, kakor imenuje tržaška ljudska govornica te stare strašne ječe in zapore, se toliko in tolikokrat niso našli niti spisi, niti ovadbe, da celo niti imena, tako da so italijanski sodniki sami počasi začeli protestirati in, zgrajaoč se, pa ne nad temi slovenskimi hudodelci brez hudodelstev, jih začeli spuščati na »proste noge«!

In kaj naj poročemo še o cerkvenih nastopih prvih fašistov, ki in ko so streljali ob službi božji po naših cerkvah in cerkvah, kakor da se dala sodni dan, zganjali slovenske duhovnike s prižnic na policije in žandarmerije itd.?

Vsi ti prizori, vsi ti spomini nam vstajajo in se nam vračajo danes v duhu. In človek bi si najraje brez vsake mnemonike izbrisal svoje oči, da bi ne gledal in ne videl v to črno preteklost italijanske človečnosti. To temboli, ker je vsa ta doba od začetka pa do danes kakor ena sama, dolga Jernejeva noč v človeškem, zlasti pa v narodnem slovenskem oziru!

In iz vseh teh turobnih spominov vstaja sedaj, prav sedaj kakor iz slovenskih grobov in grobljiš č eno, na glavno vprašanje: Ali je teh grozot sedaj konec? Ali naj po tej predloži Jernejevi noči vendarle zasine enkrat jasno, sveže jutro boljše, jasnejše bodočnosti? Ali se Pašić in Ninčić peljeta zastoni v Rim? Ali bo njihov trud zastoniški, ker ju bodo post festum strahovito uljudni, preprijazni Italijani posajali na mehke fotelje, kjer se dobro sedi in lahko zaspi čez vse skrbi?

Po našem mnenju jima bo sedaj po vseh rimskih stezah nasuto le — cvetje. In le rožnate, nežne besede jim bodo udarjale na upajmo previdna ušesa. Po vsej tej reški toči, ki nas je zadela in nam pobila vse naše najlepše, pa tudi več nego upravičene upe, želje in pravice, se bodeta sedaj naša potnika ubranila mogoče vendar nadaljnemu »musolinizmu«, kakor naj imenujemo naš sedanji sistem, in njegovega očeta, ki se je — in persona sua — iz krvavega Savla sedaj spremenil in prelevil v sladkopriateljsko gienjenega in kar naprej in naprej v Beograd brzojavljajočega Pavla!

No, ta rimski Pavel ima sedaj v resnici krasno priliko dokazati nam svoje spreobrnjenje. Že so nam dole in že nam prihajajo iz Beograda in iz italijanskih virov sicer nekako skrivnostno prve vesti, prve lastovke, ki jih ondi počasi spuščajo in ki naj nam oznanajo bližnjo pomlad. Spuščajo jih sicer jako previdno eno za drugo. Čakajmo tedaj in glejmo, kaj da nam konečno vendarle pride od zgodaj! Pa kaj! Pri teh zagrenjenih naših srcih nam je sploh vse upanje kaj težko, ko je za nas Jugoslovane splavalo in šlo toliko Slovencev že davno po vodi, tako da ga tudi g. Pašić sam v Rimu menda ne bode lovil, še manj pa viel.

Ali še eno željo, iskreno in splošno slovensko željo naj danes, če hočete, priberemo ali pa — pošlemo v Rim. In ta želja se tiče vseh žrtv, ki so in ki smo jih pretrpeli mi Slovenci ob teh dosedanjih preganjanjih v Trstu in po vsem tačas zasedenem ozemlju. Koliko materialne škode so prizadeli fašisti itd, nam, našim ljudem, ubogim Slovence, ki so bili nasproti nim brez vsakega orožja in brez vsake obrambe! Koliko narodnih in drugih domov je zgorelo v fašistovskem ognju! In kaj so

Sven Elvestad:

Dama v borbi z dvema.

»Naših neprilik še ni konec,« je dejal odvetnik. »Ali ste že čuli?«

»O umorjenem neznancu? Da, toda ne razumem, kaj nas naj to briga.«

»Ne, tega ne mislim, ali niste slišali najnovejšega o možu s svilen ovratnico, o našem prijatelju od danes ponoči?«

»Ne, ne, ta vendar še sedi, kakor se nadejam na varnem v zaporu.«

Odvetnik ga je vzel pod pazduho in ga vlekel sabo.

»Hiteči morava,« je dejal. »Med potoma vam hočem vse povedati. Dragi moj, mož s svilen ovratnico danes ponoči sploh ni bil v zaporu.«

S poročnikovega lica je odsevalo neizmerno presenečenje.

»Ne razumem,« je pripomnil, »saj so ga vendar danes ponoči aretirali. To sem vendar videl s svojimi očmi.«

»Prav res, toda mož ni prišel do zapore. To je žal istina. Midva bi ga ne smela pustiti iz rok. To je nova resnica.«

Pri tej priliki se je vmešal v razgovor stražnik, ki je stopal ob njihovi strani.

»Ako bi imela samo opravka s tem samim,« je

21 dejal, »bi ga bila že ukrotila, toda ukrotiti obadva lopova, to je presegalo naše sile.«

»Pomislite, popolnoma sva pozabila na onega drugega, ki je stal zunaj na straži in ki je pohignil ko je vas opazil,« je pripomnil odvetnik. »Ostale se seveda kljub temu v bližini vile, da bi opazoval, kako se godi njegovemu tovarišu. Očividno je videl, kako je bil njegov tovariš aretiran in kako so ga peljali v zapor.«

Tu se je stražnik zopet vmešal v razgovor. »Napadel je nas iz zasede,« je dejal, »saj nisva nič vedela o niem. Udaril je močega tovariša s pestjo in ga pobil na tla. Bil je to tako silen udarec, da je moj tovariš še danes napol onemogel. Ker sem ostal sam, se nisem mogel več ubraniti dveh. Poleg tega je imel oni drugi revolver, jaz pa sem bil brez orožja, zato nisem mogel preprečiti, da bi utekel. Oba sta izginila v gozdu.«

»Strela božja, zakaj niste vzbudili ljudi, da bi jih zasledovali!« je vzkliknil policijski poročnik.

Počasi in premišljeno je odgovoril stražnik: »Ne smete pozabiti, da smo na kmetih. Razen mene in močega tovariša ni tu nobenega stražnika. Moj tovariš je ležal na tleh in nisem vedel, ali je živ ali mrtev, zato sem se moral v prvi vrsti brigati zanj. Sicer pa, kaj bi dosegel sredi noči v temnem gozdu?«

»Prav prav!« je pritrdil odvetnik ter pospešil korake. »Napravili smo veliko napako, ki je ne moremo več popraviti. Brzojavil bom policiji v Ko-

penhagen in zaprosil za policijsko pomoč.«

»Zares ni prijetna zavest,« je pripomnil poročnik, »da se potepata v bližini tega mirnega kopališča dva tako nevarna zločince.«

»Ako že nista utekla čez hribe in doline!«

Policijski poročnik je mahoma obstal.

»Ali je morda umorjenec eden izmed obeh banditov?«

»Težko, saj so moje ime našli v njegovem žepu.«

»To je en vzrok več, da mislimo, da je eden izmed lopovov,« je odgovoril policijski poročnik.

»Morda si je zapisal vaše ime in vaš naslov radi nameravane vloma.«

Odvetnik je malo razmišljal in območnil. Misli je na potvorenjo brzojavko. Ako sta bila ta lopova odpošiljatelja brzojavke in o tem se ni dalo več dvomiti, je bilo verjetno, da je eden izmed njih imel pri sebi v žepu listek z njegovim imenom in z njegovim naslovom. Bilo je torej docela mogoče, da je umorjenec res bil eden izmed obeh potepuhov. Toda kateri izmed obeh?

Končno so prišli k hribu, kjer je bil vaški zapor. Poročnik je močno mahtal z glavo, ko je videl napol podrti poslopje na dvorišču, ki je služilo kot občinska ječa. Ako bi bil ta zapor videl danes ponoči, bi bil nesporno ukrenil druge varnostne odredbe. Prišel je do prepričanja, da bi bil zločinec gotovo tekom noči skušal uteči, ako bi ne bil pobegnil že preje med transportom.

Ko so gospodje prišli k občinskemu uradu, so ob

vratih srečali zdravnika. Bil je prav židane volje. Že na njegovem obrazu je bilo videti, da pove nekaj dobrega.

»Mož ima zares posebno srečo,« je vzkliknil, »zbolelo se mu je in okrevaj bo.«

»Torej ni mrtev?«

»Ne, nasprotno, nadejam se, da ga spravim na noge.«

»Ali je pri zavesti?«

»Ne, docela nesmiselno govori, v stavkih, ki nimajo nobene zveze med sabo.«

»Ali govori francoski?«

»Ne, dansko, govori o nekem jarku in o nekem motoru. Ako bi človek sodil po njegovi obleki, bi rekel, da je športnik.«

Odvetnika se je mahoma polotil nemir in je hitro odšel v sosedno sobo.

Zdravnik je odprl vrata in je pokazal na moža, ki je z zatvorjenimi očmi ležal na zofi med belimi rjuhami. Odvetnik se mu je približal in mu pogledal v obraz. Nato mu je dvignil glavo. Bil je polt resnoba.

»Dragi prijatelj,« je dejal in se okrenil k poročniku, »mi imamo še neka več na vesti. Na te gale sem popolnoma pozabil. To je moj šofer, ki me je vozil danes ponoči.«

Tu je pripomnil Asbjörn Krag v svojem rokopisu:

»Ti ljudje delajo napako za napako. Sedaj so pustili zopet gospo Sonjo popolnoma samo.«

Na koncu koncev ni zanimiva ta zo-
lo nejasna orientacija, temveč posebni
pogoji, ki bo diktiral vsaki državi na-
čin, kak naj stori.

Čehi razumevajo odnose z Rusijo,
z vidika gospodarskih potreb in v okvi-
ru slovanske ideje. Jaz mislim, da bi dr.
Beneš, če bi Anglija in Italija priznale
Rusijo, morda predložen ne čakal in sledil
njemu temu vzgledu. Tudi Srbi se drže v

okviru slovanske ideje, pri njih prednjačijo občutki gospodarskih interesov: saj pred vojno trgovski odnosi med Srbijo in Rusijo niso dosegali niti 50 milijonov rubljev. Imamo vtis, da bo tu vzgled Francije pred vsemi drugimi odločeval. Kar se tiče Rumunov, se kaže vprašanje z bolj oddaljenega vidika: ti morajo predvsem likvidirati nerešene težkoče in nadaljevati pregovore, ki so jih že vodili lani v Lausanni.

Ene stvari pa se boje v Pragi kot v Beogradu: namreč, da bi se na novo grupirale evropske moči in bi Francija padla v en blok, Rusija pa v drugega. Nihče v Franciji se v tem oziru ne sme udati iluzijam: praktično bi bilo nemogoče, obrzati na francoski strani v kritičnem slučaju Češkoslovaško in Jugoslavijo, ako bi šlo za to, da se pridružijo ti dve državi koaliciji, ki bi bila naprejena proti Rusiji.

Pisec sicer pripozna, da Slovanstvo nima nobene organizacijske moči, a je mogočno sentimentalno čustvo, ki se lahko naenkrat pokaže v slovanski solidarnosti.

Nadalje govori o drugih vprašanjih, ki so se obravnavala na konferenci in predvsem podčrtava likvidacijo reškega vprašanja, ki ga primerja s tangerskim Reka in Tanger sta bili dve žarišči nasprotnih interesov: v presledku nekaj tednov je bilo oboje spravljeno v svetlo, in sicer vsled utrujenosti, ki je sledila obojestranskim peletnim nasprotjem. Pamet in politična razumnost je zmagala nad strastmi, ki so se udeleževali v obrambo pravičnih zahtev. G. Ninčić je razumel, da je prijateljstvo Italije vredno žrtve, katera je, četudi bridka, samo potrdilo resničnega položaja, ki obstaja že od dni d' Annunzijske zasedbe sem.

Ženski obzorik.

ALI IMAJO ŽENSKO TALENT ZA POLITIKO?

Vprašanje, da-li imajo ženske talent za politiko, ni novo. Ni nastalo šele v zadnjih letih, ko so mnogi države šele priznale ženske kot enakopravne državljane. Ves čas, od kar trajala borba za žensko volilno pravico, je bilo na dnevnem redu vprašanje, da-li je ženska sposobna za politiko in to vprašanje se je pretresalo že davno. Že v času francoske revolucije je izšlo na površje in mnogi, ki so se pečali z njim so soglasni, da so nekatere ženske brez dvoma nadarjene in sposobne za politično delovanje. Saja se že stari vek ponaša z ženskami - vladaricami. Ženske so bile tedaj prijateljice in svetovalke vplivnih politikov, mnogih državnikov, cesarjev in kraljev in malone vse so bile tako nadarjene, da so usmerjale in odločevale o usodi celih narodov po lastni volji.

Nastane sedaj vprašanje, ali so imele te ženske, ki so prišle do ugleda in moči s pomočjo lepe zunanosti, srečnega slučaja ali izrednih duševnih vrlin, res talent za politiko? In da-li so bile nadarjene tako, kakor zahteva današnje moderno naziranje? Nesporo je, da je današnja moderna ženska zavrgla način kako so nekatere od njih uveljavljale svojo voljo - kako so zaslužile moč s tem, da so jih z lepoto preslepili ali oamamile. Poleg tega je jasno, kar je viktorsko politika v starih časih, nima nič skupnega s cilji in prizadevanjem današnjih žensk. Prej so bile take ženske enostavno podvržene vodilnemu vplivu moških, osobito kadar je šlo za probleme v imenju in vladanju. Takrat so imele ženske namen polastiti se nadvlade, obdržati jo in dobiti ter pomnožiti svoje imetje. Blagostanje, ki so ga uživali nekateri narodi pod upravo vladarice, o katerih se izražajo zgodovinska dela s pohvalo, ni izviralo - z malimi izjemami - iz simpatij do naroda ali iz želje, da se ljudsko življenje olajša in razvije: tu je bila merodajna samo sebičnost. Ženske so hotele, da bi živele v popolnem miru, imele neomejeno oblast in druge posvetne udobnosti.

Že ta površni pregled zadostuje za ugotovitev, da vprašanje glede ženske taleniranosti za politiko ne more biti rešeno po starem merilu in starih gestih. Do današnjega dne je bil vsakdo, ki je v javnosti prodiral z lastnimi idejami in oduševil mase z oživitvijo besede, proglašal za nadarjenega politika. Tudi ljudje določajo smer dogodkom. Prisotnost duha, neomahljivosti, energičnosti, samozavesten nastop, dar govora in primerne kretnje ter hladnokrvnost in zbrane misli, vse te lastnosti mora brez-pokolično imeti človek, ki je talentiran politik. Njegovo delo je sistematično, pogosto talna borba proti prepričanju in naziranjem drugih ljudi. Zmaga nad političnim protivnikom in uveljavljanje lastnih nazorov je znak uspeha. Toda vsi ti isti ki so imeli tak talent, so bili in so moški in tako so torej neprestano nazirali in stališča moških oni faktorji, ki dale smer in značaj političnemu življenju.

Ali pa lahko sodimo ženske po merilu? Da-li bi ne prinesle na politično polje lastnih idej in ciljev, če se dobro zavejajo svojih posebnih lastnosti in sposobnosti? Politične misije ženske ni tako lahko pojasniti z besedami, kakor kak političen program. Kdor koli je pravilno ocenil različen obseg snovi, se je lahko prepričal, da ženski politika kot taka ni cilj. Ona ne pomeni za žensko polje, nakaterem bi se udejstvovala za moč in bogastvo. Prej se je bo poslužila kot sredstvo, s katerim skuša spraviti v življenje nove zahteve. Pri tem pa bo vedno težila za stvarmi, ki so ji po naravi najbližje. Skrbela bo, da postane mati in sploh ohrani materinstvo ki je temelj družine in rodniškega življenja, uveljaviti bo skušala svojo voljo in vpliv v družbi, da koristi stremilnosti, ki gre za ohranitev ljudskega življenja.

Ljudje običajno ne pojmujejo pravilno delovanja ženske v javnem življenju. Tudi politiki sodijo o nji po obstoječih pravilih in lastnih tradicijah. Ženska je v političnem življenju še vedno novinec. V kratkem času, ki je potekel, odkar so ženske onih evropskih držav, ki priznavajo moškemu in ženski iste pravice, dobile volilno pravico (samo Finska, Norveška in Švedska so osvebodile svoje ženske že prej) se še ni mogla tvoriti čisto ženska politika. Iz tega sledi, da ženska doslej ni mogla priti do kakršnegakoli političnega vpliva.

Pomislimo samo: živimo še vedno v doba nenormalnih in neurejenih razmer. Boda, obup in težke socialne prilike. Vsa ta kaos teži ne samo nesrečno, v vojni premagane narode, nego tudi družine in vsa Evropa trpi na posledicah te stružne katastrofe. Gospodarska kriza, kakršne še nismo doživeli doslej, in druge uničujoče sile pretresajo pokrajine, ki so najbolj prizadete. In ta kaos ne pozna nobenih meč. Pokoren večnim zakonom gospodarskega toka, obljema eno državo za drugo. Tvorimo ustavljalno obrat, marljive roke počivajo, prikazen brezposelnosti pa je začela razarjati v najrazličnejših industrijskih mestih. To pa še ni vse. Nasilje, nemiri, razredni boj, ki stalno razeda nesrečno ljudstvo, vse to se narodni pojavi. Poleg tega klopi politična borba, ki vzpodbuja vse narode v čimdalje večji bojevitosti in ožni strasti plapolja vscopovsod.

Ta znamenja se neprestano množe. Kje nadejete v Evropi državo, kjer bi mirne življenske razmere podpirale in pospeševale razvoj vede, umetnosti in družbe sploh? Ali je mogoče, da bi mogel nastati in uspevati voliv višjih, idealnih in splošnih interesov v tem zastupljenem ozračju medsebojnih razprtij, nezaupanja in političnih intrig? Ali je mogoče, da bi se vrnilo zdrave politične razmere in spremembe k boljšemu, da bi nekdo začel uspešno borboto, kjer je izumrla morala in plemenitost? Kjer vlada neomejeno grobi materializem? Tudi energični politiki, ki so kdaj pomislili o velikih socialnih reformah ter nas hoteli privedi v obljubljeno deželo idealnih socialnih razmer, morajo priznati, da je sedanja doba prekrizala vse njihove račune. Ali je torej danes snih mogoče, da bi ženske takoj zmigale in tvorile nov svet ali pa pomagale pri ntergovem ustvarjanju?

Politično delo kljuje najprej skrito v posamičnih političnih strankah in šele pozneje se pojavljajo njegovi sadovi in javnem življenju. Zato pa je potrebno, da se ženske najprej uveljavijo v vseh političnih organizacijah. Toda posamezne stranke so doslej skoro brez izjeme zaslepljene z zastarelim naziranjem politikov, ki so služili ustavam, mesto da bi bili sosedotični vse svoje najboljše intelektualne sile v delu za ljudski blagor. Stranke stijo svoje pristaje in pristajanje k nastrožji disciplini. Za ženske je ta zahteva glede discipline pogosto ovira, ki ima za posledico, da se ne morejo svobodno posvetiti ženskim interesom. Poleg tega se morajo take ženske kot novinke v političnem življenju najprej seznaniti s tehniko političnega delovanja. Šele tedaj lahko pojmujejo in sledi vsemu parlamentarnemu aparatu. V prvi vrsti se prileže vestnomo opazovanju in potem preudarijo, na katero pot bi lahko krenile. Tehnična plat parlamentarnega sistema pomeni seveda težko in komplicirano delo v malih oddelkih. Najvažnejši posli se opravljajo v odborih, kamor se redko volijo ženske. V glavnih problemih, ki pridejo na dnevni red v parlamentu, pa so ženske običajno omejene na direktive svoje stranke povsod, kjer sploh zavzemajo poslaniška mesta. Yako je torej mogoče zahtevati, da bi moge ženske prvi hip svojega političnega delovanja spraviti ta zarjavili voz v nov d' Ne. niti posamezne stranke nimajo danes jasnega pojma o vlozi ženske v političnem življenju. Ako bi bilo temu tako, bi morali najprej osvoboditi žensko od vpliva stranke, čije direktive tako ovirajo žensko mišljenje in čustvovanje. Ženske, ki delujejo v mejah stranke, vedo prav dobro, kako težak bo jih čaka v njihovi stranki, predno dosežejo skrivne cilje svojega političnega prizadevanja: prekroiti stranki, ki smatrajo, da je politika samo moška zadeva, v take stranke, ki bodo priznavale v politiki načelo popolne svobode in enakopravnosti. Edina možna politika mora priznati načelo svobodnega sodelovanja obeh spolov. Preporod političnega delovanja pa se ne bo uresničil prej, predno posamezne stranke ne spoznajo in ocenijo bistva ženske politike. Šele tedaj bodo ženske sodelovale v celokupnem političnem življenju.

In tedaj bodo spoznali tudi širši ženski sloji, ki se doslej za politiko niso zanimali, da so neposredno odvisne od politike svoje države in da se morajo zanjo zanimali. In ženske bodo storile svojo politično dolžnost z veliko večjim veseljem in globljim pojmovanjem, kakor doslej. Največjo važnost pa bo imelo politično udejstvovanje žensk tedaj, ako se jim posreči pronicniti v notranjo in zunanjo politiko in uveljaviti svoje zahteve glede zaščite materinstva in družine. Tedaj bo tudi rešeno vprašanje, da-li je ženska sposobna in nadarjena za politiko, ali pa je samo drugovrstno bitje, ki naj bo v javnem življenju odvisno od moških in navezano na njihovo naziranje. To vprašanje je sicer še precej novo, toda na Angleškem in v Rusiji se razvijajo dogodki tako, da bo kmala postalo aktualno tudi v drugih državah.

Darila.

Uprava anšega lista je prejela: Za Sokola 1. in Taboru 300 Din in za društvo slepih 300 Din, daroval z. Jojo Tribuč vsled poravnave z z. R. Primo. — Družbi Sv. C. in M. je nakazal z. dr. Fran Šter, ravnatelj zdravstvenice v Rog. Slatini 100 Din mesto venca na krsto blagopok. z. dvor. svetnika Bog. Senekoviča. Ženska Ciril Metod. podružnica v Kranju je poslala C. M. D. znesek 807 Din kot voletno odkupno kraniške ženske podr. Vsem darovalcem iskrena hvala!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 24. januarja 1924.

Proč s strastjo in osebnimi ozirli

V ljubljanskem občinskem svetu so se v zadnjih mesecih opozicijske stranke sporazumele za skupno akcijo proti črnordeči večini. — Vsa naša napredna javnost je ta pojav pozdravila z največjim zadoščenjem kot dogodek največje politične važnosti. Saj se je splošno mislilo, da je ta sporazum med somišljeniki demokratske, narodnnapredne in narodnosocialistične stranke začetek splošne politične preorientacije v naprednih vrstah. Prevladovalo je mnenje, da je to prvi korak k splošnemu sporazumu med naprednimi strankami. Med nami pač ni danes treznomislega človeka, ki bi se ne zavedal, da je razcepčenost v naprednih vrstah največja rak-rana na našem narodnem telesu. Avspicije za razvoj dogodkov v tej smeri so bile nad vse ugodne. Strmenim naprednim vrstam v občinskem svetu se je posrečilo spraviti črnordečo koalicio v najtežavneši položaj: začel se je razkroj v večini in pred tedni so izstopili iz večine komunisti.

Z nadaljino spretno taktiko, oprto na absolutno složen nastop v naprednih vrstah, bi se dalo nastalo novo situacijo s pridom izkoristiti in doseči, da bi se proces razkroja v črnordeči koaliciji še poglobil, kar bi bilo za napredno stvar največje važnosti. Toda velik moment je našel male ljudi! V trenutku, ko je položaj najugodnejši in ko bi bila strnjena in strumstena v naprednih vrstah najbolj potrebna, pa se pojavljajo med naprednimi strankami, kakor na komandno, nova nesoglasja in nova nasprotja! In zopet so po sredi, kakor je to pri nas običajno, zgolj osebni motivi. Zaradi spora o nositelju ljubljanskega skupščinskega mandata je narodno-napredna stranka izjavila, da izstopa iz napredne fronte v občinskem svetu in da bo skupno z narodnimi socialisti odslej delala komunalno politiko na svojo pest. Vprašamo, v kakšni zvezi je spor zaradi skupščinskega mandata s komunalno politiko? Ali niso interesi napredne opozicije v občinskem svetu še vedno pravi, kakor takrat, ko se je napredna opozicija pred meseci strnila v eno fronto? Ali naj odtehtajo osebni oziri interese vse napredne skupnosti in celokupnega naprednega ljubljanskega prebivalstva? Trezen preudarek bi bil tu na mestu! Strast je tu najslabši svetovalec.

Enotna napredna fronta v občinskem svetu je nam danes bolj potrebna, kakor kdaj prej. Komunisti se znova pripravljajo, plačani s težkimi milijoni naprednega ljubljanskega prebivalstva, da zlezejo zopet pod klerikalne peroti, saj se je v zadnjih dneh situacija zanje tako ugodno spremenila: Vlada jim je na stežaj odprla vrata v Mestno hranilnico ljubljansko ter jim ravnodušno prepustila v izkoriščanje ta dosedaj tako cvetoči denarni zavod. Kdo more sedaj komunistom zameriti, ako se dajo znova izvabiti v ljubavno lopo klerikalcev, ki drže sedaj v rokah polne zlate vreče Mestne hranilnice in jih vabijo, vabijo... Jutri bodo bratci zopet v obljubi in z vsjo pezo obnové režim, ki se je v zadnjem času že jel tako močno khati. Namesto da bi se sedaj naprednjaki strnili v čim najtesnejšo bojno črto in se pripravili na odločilno borbo, pa so zopet izkopali bojno sekuro in se med seboj koljejo v veliko radost skupnih sovražnikov. Žalostno je to. Takšna politika je katastrofalna in vodi v pogubo! Zato pravimo: Proč z osebnimi ozirli, izločimo iz medsebojnih odnosov strastvenost in dajmo se voditi v javnem življenju samo od splošnih naprednih in narodnih interesov!

★ ★ ★

— Pojsko odklikovanje našega kralja. Na zelo svečan način je včeraj ob 11.45 izročil poljski poslanik na našem dvoru g. Okenski Nj. Vel. kralju Aleksandru I. navpično odklikovanje Poljske republike »Virtuti militari« z lento I. reda. Slovesnosti so v veliki sprejemni dvorani prisostvovali visoki vojaški in civilni dostojanstveniki. Pri vohodu na dvor je stala kraljeva častna straža in godba je zasvirala poljsko himno, čim se je poljski poslanik pripeljal na dvor. Nj. Vel. kralj Aleksander je v generalski uniformi poslanika sprejel v velikem salonu. Poslanik je kralja nagovoril najprej v francoščini, pri izročitvi odklikovanja pa v poljščini. Kralj je nekaj besed v svoji zahvali izrekel poljski.

— Poljsko odklikovanje vojnega ministra. Poljski poslanik Okenski je včeraj izročil ministru vojne in mornarice generalu Pešicu odklikovanje Poljske republike »Pro Polonia restituta«.

— Svetosavska proslava na univerzi. V nedeljo 27. t. m. na dan Sv. Save ob 11. uri priredil univerza v svoji veliki dvorani svečanost, pri kateri se obhajilo imena tistih slušateljev, ki dobio letos za svoje teme nagrado Njegovega Velikanstva kralja. Rektor bo predaval o problemu: »Delo sv. Save v evropskem in južnoslovanskem nacionalno-literarnem okviru«. Rektorat vabi k udeležbi.

— Invalidi pri kraju. Snoči ob 18. je kralj svetel deputaciji Invalidskega združenja, ki je kralju polajnsila gmojni položaj naših invalidov. Kralj je zagotovil deputaciji moralno in gmojno podporo.

— Naša delegacija na potu skozi Ljubljano. Danes opo'dne sta z beogradskim brzovlakom prispela v Ljubljano ministrski predsednik Nikola Pašić in zunanji minister dr. Momčilo Ninčić. Vlak je privozil z 80minutno zamudo. V spremstvu ministrov se nahajajo njih soproge, ministrskega predsednika Pašića spremlja tudi hčerka. V min. salonskem vozu se je nahajal tudi beogradski italijanski odpravnik poslov Sumonte s soprogo. Na peronu so se nahajali predstavniki državnih oblastev, ki jih pa gg. ministra radi utrujenosti nista mogla sprejeti. Razven tega se je na peronu nabralo številno radovedno občinstvo. Po kratkem odmoru je vlak nadaljeval pot proti Italiji.

— Vprašanje preskrbnine Stritarjeve vdove. Pišejo nam: »Mestni občinski svet bo na današnji svoji seji razpravil o županovem predlogu, naj se iz občinskih sredstev v počaščenje spomina pokojnega pisatelja Josipa Stritarja nakloni njegovi vdovi primerna domsturna preskrbina. Misel, na primeren način počastiti spomin pokojnega pisatelja, ki je bil častni meščan našega mesta, je dobra in izvirna iz plemenitih motivov, vendar pa dvomimo, da bi bila v tej obliki primerna in uместna. Kakor smo informirani iz najzanesljivejšega vira, pokojnikova vdova namreč ne živi v bedi in pomanjkanju. Pokoljni pisatelj je zapustil svoji rodbini hišo v Gersthoftu na Dunaju, ki je vredna, nizko cenjena, okrog 1.500.000 naših kron, poleg tega še posestvice v Aspangu, kjer je pokojni pisatelj živel, dokler se ni preselil v Rogoško Slatino. Tudi to posestvo predstavlja lepo vrednost. Razen tega dobiva pokojnikova vdova tudi od avstrijske vlade pokojnino, ki znaša, tako se nam zatrijuje, okrog 8000 naših kron. Iz tega je razvidno, da pokojnikova vdova ni navezana na preskrbino, ki bi jo naj dobila od mestne občine ljubljanske. Ker pa je vsekakor lepo, da mestna občina na primeren način počasti spomin Josipa Stritarja, bi bilo morda uestenje, da bi pod Stritarjevimi imenom ustanovila fond, iz katerega bi dobivali podpore vredni, siromašni ali bolni slovenski književniki. Siromašnih književnikov imamo Slovenci dovolj. Mnogo je med njimi takšnih, ki dancs ne vedo, kam položijo jutri svojo glavo in če dobe jutri košček kruha. Te podpirati s Stritarjevimi zakladom, to bi bilo plemenito delo, vredno mestne občine in bi bilo prav gotovo tudi v smislu pok. Borisa Mirana« — Pridružujemo se v polnem obsegu izraženim pomislekom, pa tudi predlogu, ki mu v objektivnem oziru nihče ne more odrekat uместnost in upravičenost.

— Stanovanjska mizerija v Italiji ni skoraj nič manjša kot pa je v Jugoslaviji. Manjših stanovanj skoraj ni dobiti, a tudi srednja so zelo redka. Hišni lastniki so vsled težke davčne obremenitve za oddane stanovanjske prostore prišli do prepričanja, da je boljše zanje, ako jim stoji prostori prazni, neoddani, kot pa da bi jih dali v najem. Tako je potem zlasti v večjih mestih velik odstotek stanovanj neoddanih, tisoč ljudi pa so brez stanovanja. V samem Rimu je n. pr. mestni predel Aniene, kjer so skoraj vsa stanovanja prazna. Tudi v Trstu, kjer je veliko pomanjkanje malih in srednjih stanovanj, so hišni lastniki že začeli uvajati isto prakso in drže stanovanja pod raznimi pretekami neoddana. Da se odpravi ta splošnost škodljiva praksa, je sklenil ministrski svet v Rimu, da pravosodno ministrstvo izda odlok, po katerem bodo hišni lastniki primorani oddati prazna stanovanja v najem tekom 30 dni; če bi pa lastnik ne oddal stanovanja v tem roku, bo imela državna oblast pravico, da odda prazno stanovanje v najem službenim potom.

— Poverilico za občni zbor kmetijske družbe so bile gg. delegatom včeraj razposlane. Dovoljena je polovična vožnja in naj se delegati pri železniških blaginah izkažejo s poverilico. Občni zbor kmetijske družbe se vrši, kakor v »Kmetovalcu« razglašeno v sredo, 30. januarja 1924 ob enajstih dopoldne v »Mestnem domu« v Ljubljani.

— Izstop dalmatinskih akademikov iz klerikalnih vrst. Z ozirom na našo vest, da je nastal v dalmatinskem klerikalnem društvu »Pavlinović« spor in da je iz tega društva izstopilo več akademikov, nam pišejo akademiki Ulečić, Radica, Marumović in Franulović, da niso izstopili iz tega društva.

— Iz državne službe. Imenovani so: Za davčnega upravitelja IX. čin. raz. pri davčnem uradu v Mariboru Maks Merčun iz Murske Sobote; za davčnega upravitelja IX. čin. raz. pri davkarjih v Cerknici Maks Ivanc iz Logatec; za davčnega upravitelja v Ljubljani-okolica Stanislav Ribnikar iz Cerknice. Vokojeni so: pri pokrajinski upravi v Ljubljani: kmetijski svetnik poljedelskega oddelka Viljem Rozman, šivarski inštruktor Jakob Hladnik in travni mojster Franc Jereb.

— Gospodarska konferenca v Zagrebu. Ministrstvo za promet je obljubilo udeležnikom gospodarske konferencce, ki se vrši v Zagrebu dne 27. januarja t. l., popust na železnici. Udeležniki naj se o popustu informirajo pred odhodom pri postajenačelnikih. Udeležniki dode vsa potrebna pojasnila glede nastanitve v Zagrebu ob prihodu v Zagreb pri glavnem izhodu po nameščencih zagrebške žravnice, ki bodo nosili na čepicah napis: »Konferenca privrednikov«. Ako bi posamezniki potrebovali še nadaljnj pojasnila, naj v pisarni železniškega komisarja v Zagrebu pokličejo telefonsko številko 37.

— Iz Šiške. Namesto venca na grob sosedu g. Boškianu Tometu, je daroval z. J. Sedl Din 100 »Društva za zgradbo sok. doma« in Din 100 Narodni Čitalnici. Najlepša hvala! — Odbora.

— Ob priliki srebrne poroke g. Jaka Drola s soprogo Pavlo so darovali družine: Bregar, Drol, Korbar, Premelj in Stancer 150 Din slepih in iste oddali »Podpornemu društvu slepih« v Ljubljani. Odbor imenovanega društva se tem p. n. darovalcem kar najpriščneje zahvaljuje. Bog daj, da bi se našlo mnogo posamežev!

— Celjske vesti. Mestno gledališče. Danes v petek se v našem mestnem gledališču vprizorijo »Hirci«, drama v treh dejanjih, spisal Vladimir Lunacek, režira g. Branko Tepavec. Gostujoči člani drame mariborskega Narodnega gledališča. Predstava je za Babomente. — Večje tativine so se že dalje časa dogajale pri tvidki Rakusch. Skozi dve leti so zginjevala stvari iz trgovine z železarno. Storitca se ni moglo ugotoviti. Sedaj so ga izsledili v osebi trgovskega pomočnika Franca Hriberškega. Ta je ukradeno stvari dajal kovastemu pomočniku Josipu Velumskemu v razprodajo. Pri kovaču Matiji Vukovniku so našli precej ukradenih stvari. Vse tri so zaprili. — Surovo je za. Pred okroglnim sodiščem sta se zagovarjala posestnik Janez Vehovar in hlapec Janec Škorc. 1. septembra 1923 sta v Nezbišah pri Rogatcu v Vehovarjevem hlevu hudo pretepla 13letnega dečka Jos. Češnovarja iz Brestovca, do katerega sta imela sovrastvo. Vehovar je dobil 14 dni, Škorc pa 10 dni zapor. — Mestno županstvo je izdalo razglas, s katerim se delno razveljavlja razglas z dne 5. januarja glede omejene oddaje električnega toka. Odslej smejo motorji na mestnem ozemlju obratovati dopoldne od 8. do 12., popoldne od 12.50 do 16. pa v okolici. Od 16. d. ure pa je obrat z motorji sploh prepovedan. V priložni desetih dneh despoje novi transformatorji in takrat se ukinejo še ostale omejitve. — Ponovni občni zbor »Orjuna« v Celju se vrši v ponedeljek dne 28. januarja ob 8. zvečer v mali dvorani Narodnega doma. — Umrla je v Vodnikovli ulici gdnja. Ana Staudinger v 89. letu starosti.

— Mariborske vesti. Posvetovalnica za obist. skupščino. Na naše poročilo o pričetku poslovanja mariborske oblasti in iz razneje skrbje glede primerne dvorane in drugih prostorov za reprezentanco oblasti, prihajajo na Vsegaša dopisnikarje od raznih strani nasveti. Kot najprimernejša dvorana se smatra Grajska dvorana s sosednjimi prostori. Starodavna častilovost te dvorane bi bila kakor nalašč za ta namen; tudi je v centru ter v neposredni bližini uradov na okrajnem glavarstvu. Kot druga primerna dvorana se nasvetuje ona tudi starodavna v Strossmayerjevi ulici, svoj čas palača Gleda, sedaj Federizzi, tudi to so krasni in neizrabljeni prostori. Kot tretja manj primerna bi bila velika dvorana v Kazini. Torej za prvo silo je tudi v tem oziru prostorov dovolj na razpolago. — Vandalizem na razstavnem prostoru. V noči od torka na sredo so dosedaj neznanzi zlikovci iz neznanjih razlogov podrl del razstavnega prostora ozir. stene na Vrtni Dijaškega doma v Prešernovi ulici. Moralo jih je biti več in delati so morali več časa, kajti izruvali so tudi dve teške stebre, kateri so morali širje utrditi pri vpostavitvi razstave. Ker niso od materiala prav nič odnesli, je ta vandalizem postal tembol sumljiv, ker se na vrtni nahajata dva velika psa čuvaja in ni nihče v bližini bivačih stihal, da bi lajala. Ti nočni tili so morali biti torej na tem prostoru zelo domaći. — Čevljarska zadruza v slovenskih rokah. Na zadnjem občnem zboru čevljarske zadruge je bil izvoljen za načelnika zaveden narodnjak čevljarski mojster g. Kristof. — Umrla je v svoji palači v Strossmayerjevi ulici hrvaška plemkinja Federizzi 63 let stara vdova hrvaškega magnata. Truplo prepeljejo v Zagreb. — Narodno gledališče. Mariborčani kar ne morejo pozabiti užitka nedeljske večerne predstave. Se pač vidi, kako je bil g. Janko poseben kot igralec priljubljen na našem odru. Tudi je Maribor res presenetila doslej je v malih vlogah nastopajoča mala umeinica gdn. Lubejeva. V torek se je ponovila repriža Lumpaci vagabund ob srednjem obisku, kar znači, da se nahajamo v predmestu in proti koncu meseca. V sredo ponovitev opere »La Boheme« v četrtek repriža opere »Pri treh mladonkah«. — Nesreča pri delu. V tovarni Doctor in Negreča pri stroju ponesrečila delavka Marija Zigart. Rešilni oddelki je odpeljal domov. — Več nesreč na ledenih hodnikih. Radi mornjločega se vremena so hodniki pa tudi ceste poledele, kar povzroča več nesreč za katere odklanjajo hišni posestniki odgovornost.

— Živi jeziki na češkoslovaških solah. Na srednjih solah s češkoslovaškim učnim jezikom se učil letos rušščina na 55 zavodih, angleščina na 54, srboslovaščina na 12, poljščina na 10, latinca na treh zavodih. Francoščina je obvezen predmet na vseh realkah in realnih gimnazijah, poleg tega neobvezen predmet na 32 gimnazijah in učiteljskih. Nemščina je od letošnjega leta obvezen predmet na večini srednjih

šol in na vseh učiteljskih razum v Slovačiji; na Slovačnem je nemščina le relativno obvezen predmet.

— Obleparjeni izselenci. V zadnjih časih so tržaške oblasti ustavile v Trstu celo vrsto ljudi, ki so se hoteli izseliti v Ameriko, pa so imeli ponarejene potne listine. Skoraj vsi ti ljudje so bili iz Jugoslavije. Oblastvena preiskava je pokazala, da so bili vsi ti reveži obleparjeni. Mislili so, da imajo pravilne potne listine, pa se je izkazalo, da jim je nekdo za dober njihov denar preskrbel listine, ki niso bile nič vredne. Po daljši preiskavi je tržaška kvestura tudi izsledila sleparja, nekoga Rudolfa Deveta, 39 let starega, rodom iz Dračeve v Jugoslaviji, ki je dobavljajal »potne listine in za vsak potni list spravil v žep po petsto lir. Devet je bil aretiran. Preiskava pa se je nadaljevala in so bili nato še aretirani Ivan in Josip Kaluža, Anton Tomšič in Ivan Rebec, vsi iz Ilirske Bistrice. — Pa je res za, lastno, da naši ljudje še vedno sedajo na ilmanice tržaških sleparjem.

— Nove priljeve proti Čarugi. V ponedeljek se je pričelo zaslišavanje Čaruge v preiskovalnih zapisih osiškanskega sodišča. Iz Stavonje so bili sedaj javljeni štirje novi ropi izvršeni od Čaruge. Za te rope se dosedaj ni vedelo, ker jih oškodovanci iz stavonje pred Čarugino osvetlo sploh niso prijavili. Orožniške oblasti v Liki so prijavile dosedaj sedem ropov, za katere obstoja sum, da jih je izvršila Čarugova družba. Ker so bili v vseh slučajih roparji oblečeni v vojaške uniforme. Trgovca Mila Čaruga so roparji oropali za 120.000 Din. V Brloškoj Dubravi v Liki je bil prijet kmet Jure Jurković, ki je razbojniško večkrat prenočeval in jih vodil na roparske pohode. Jurković je bil preplezan v Osijek.

— Prijelom v Oslje. Orožniki v Trojanih so po dolgem zasledovanju prišli Frana Godina iz Skalice pri Konjicah, ki je izvršil več vlomov na Stajerskem.

— Velik požar v Apatinu. V Apatinu je nastal te dni velik požar, ki je popolnoma uničil tameno žago. Škoda znaša nad 1.000.000 Din je bilo podjetje sploh nezavarovano. Žaga je bila last vдовe Aman.

— Po francosko je hotel oditi Jaka K. Pirnatove gostilne na Olincach. Napravil je večer za 15 Din zapitka ter se skušal izmuzniti. Jaka pa je imel smolo, da so ga zasacili in oddali stražniku. V žepu je imel vsega skupaj 1 Dinar...

— Aretirani ravnatelji »Ujedinjene banke«. Na ukrep sodišča so bili aretirani trije člani upravnega odbora »Ujedinjene banke« v Beogradu in sicer generalni ravnatelj Ilija Radović in član upravnega odbora Milan Marković in Čeda Kostić. Proti njim je v teku preiskava radi zločina goljufije. Aretacija je izzvala v Beogradu veliko senzacijo. Aretiranci so se pritožili proti aretaciji, vendar pa so sodišče njihove pritožbe še ni rešilo.

— Razne aretacije. Včeraj popoldne je bil v Florijanski ulici prijet neki Giovanni Cenci, ki je prodajal damsko kolo. Na policiji je izpovedal, da je dezertir 62. polka Italijanske armade iz Parme in da je kolo kupil v Logatcu. Medtem je dobila policija iz Domžal obvestilo, da je bilo tam ukraden žensko kolo neki Marovec. Cenci, ki je priznal, da je kolo ukradel v Domžalah je bil oddan sodišču. — Dalje je bil na Sv. Petra cesti ustavljen Marko Sarič iz Trstara v Slavoniji. Hodil je od trgovine do trgovine, dokler ni končno postal naniž pozoren detektiv in ga aretirati. Sarič je imel pri sebi okoli tri kg tobaka, za katerega trdi, da ga je kupil. Oddan je bil finančni oblasti. — Janez Zalar iz Begunj pri Logatcu se je pripeljal 23. tm. ob 22. z Rakeke na tovrnem vlaknu in sicer »švarce«. Bil je prijet ter oddan sodišču.

— Preveliko področje je pokazal trgovski potnik Ernest Banovec, znani »dolarski princ«. Dne 23. tm. je bil zelo v rožcah in je v takem stanju razbijal v Rečni ulici strankam šipe. Tako je napravil stranki Poženec 100 Din škode, stranki Strichberger 75 in stranki Šimovc 25 Din škode. »Nesteti« bo za svoje veliko junaštvo in ker je stranke motil, odnošno ustrašil v spanju, občutno kaznovan.

— Zopet požar v Splitu. Komaj je bil dobera udušen požar v stari škofiji v Splitu, že je dva dni kasneje zopet izbruhnil in sicer na kraju kjer se nahajala tiskarna. Vnel se je rezervar za olje. Ogenj je trajal do tretje ure zjutraj in je bil je težavo udušen. Poleg ogromne škode, je ostalo tudi 14 delavcev brez posla.

— Tatinska berčica. Na Resljevi cesti je berčica neka okoli 40 let stara ženska s sivo ruto na glavi. Pri tem je odnesla neki stranki v hiši štev. 5 preprogo, vredno 150 Din. Policija tatice zasleduje.

— Radi vlačganja je bila aretirana včeraj brezposelna blaginjska Alojzija Kranec. Stražnik jo je prijel o pomoči na cesti, ko je pohajkovala. Ugotovljeno je, da je Krančeva za štiri leta izgubila iz Marihora.

— Ponesrečen vlom. Smoči so skušali dosejati nernani storišč v trafiko na vogalu med Rimsko in Tržaško cesto. Vlom pa se jim ni posrečil, ker so bili zapahi preveč trdni.

— Večja partija delavcev se sprejme za spravljanje snega raz ljubljanskih cest. Oglašiti se je treba ob 7. uri zjutraj pri mestnem cestnem nadzorstvu na magistratu.

Mož z dežnikom...

Bilo je danes... Z lin stolpov ljubljanskih cerkva je udarjal zvon eno uro, čas poznih nočnih sanjanev. Na Vidovdinski cesti vestno in resno službo opravljajoči stražnik je zapazil čudno gibanje neke moške postave. Po zraku je mož vtičel dežnik kljub mrazu in v rokah je tiščal blešče. Stražnik ga je ujdno nagovoril: »Gospod, kam gre tvoja pot in odkod?« Mož... Stražnik: »Kdo ste? Kam? Povejte? Mož se je vrnal in odvažal izrekel: »Jaz sem Janez Kovač. Dobro me poznate. Žalibo! V imenu postave s menoj, ker ste mi sumljivi in zelo rejalni. Na policiji se

je polasni komični nastop sočnega akrobata. Kovač je prenočeval v nekem hlevu pri bapca Strniku, porabil je temno noč, da mu je izmaknil več obleke. Dobro rejen je odkorakal iz hleva in je razpel dežnik, da bi premočil stražnika. Kovača, ki je izrazil gostoljubje v hlevu, so danes izročili sodišču radi tatvine.

BESTIJA V ŽENSKI

Danes do nedelje zadnji, najlepši del krasnega francoskega filmskega romana »Smrt in ljubezen«, ki se predvaja z velikim uspehom in v splošno zadovoljnost občinstva v Kino Tivoli.

Turistika in sport.

— T. K. Skala. Jesenica. Sankaška tekma 20. tm. je z ozirom na slabe vremenske razmere pokazala jako dober uspeh. Rezultati so naslednji: Enosedelno: 1.) Čop Avgust 5:20:30, 2.) Čop France 6:59:03, 3.) Černi Miha 7:05; dame: Kolar Stana 11:10. Dvosedežno: 1.) Frelih Matevž in Ravnik Ludvik 6:04:06, 2.) Frelih Tone in Torkar 6:18:36, 3.) Čop Jože in Tušar 6:21:42; tudi ostali tekmovalci so dosegli dobre čase. Izven konkurence sta tekmovala dvosedelno Černe Janez in Baloh Lovro in 5:56:36 dosegla najboljši čas dvosedelnih. Kljub slabemu vremenu se je zbralo veliko število gledalcev, ki so tekmovalce na cilju pozdravljali z burnim aplavzom. Odbor.

— Postava naše nogometne reprezentacije proti Avstriji. J. N. S. je za tekmoovanje z Avstrijo, ki se vrši 10. februarja v Zagrebu, nominalni sledeči moštvo: Vrdjuka (Gradi), Dasović, Vrbancić (Hašk), Kurir (Hajduk), Rupec (Gradi), Rodin (Hajduk), Schäffer (N. T. K. Novi Sad), Petković (Jugosl.), Dubravčić (Conc.), Jovanović (Jugosl.) Babić (Gradi).

— Ljubljanski smučarji na poti v Chamoni. Danes popoldne sta odpovala v Francijo, v slovitno zimsko zdravilišče Chamoni člana Ljubljanskega sportnega kluba, g. Kajzeli in Švigeli. Odlična naša sportnika bosta skupno z Zagrebčanom, prvakom države g. Zinajo zastopala jugoslovanski zimski sport na mednarodni olimpijadi v Chamoni, ki se prične prihodnje dni. Čestitamo zimskosportnemu savezu, da je oficijelni nominaciji g. Zinaja po zagrebškem olimpijskem odboru dodal še dva naša sportnika, v katere stavljamo najboljšo nade.

Društvene vesti.

— Svetosavsko besedo priredi pravoslavna cerkvena občina v Ljubljani v nedeljo dne 27. tm. v veliki dvorani hotela Union. Sodelovalni bodo pri tej prireditvi g. Borova, gospodje Betetto, Popov, Šimenc, prof. Ruč, pevski zbor pod vodstvom prof. E. Adamca in godba dravske divizije. Na vzporedno so te točke: Svetosavska himna, Adamčev zbor: »Mlad junak«, Arle »Pir vo vremena čumic«, Jolanta (Boris Popov), arije iz oper: Evangeljnik in Pagliacci (Marij Šimenc), pesmi: Jaz pa mam konjica, Gor čez izaro. (Zbor učiteljskih), pesmi: »Pojdo na gore«, »Zvona«, arije iz opere »Samson in Dalila« (g. Borova), Pesmi »Priplula je pomlad« in »Mornar« (g. Betetto). Pesmi: »Pastirčica«, »Če ti ne boš moj« in »Nemaram« (Zbor učiteljskih). Po koncertu prosta zabava. Začetek ob 20. v isti dvorani se vrši dopoldne ob 9. svetosavska šolska pioslava. Vstop na to prosilavo je prost. Kdor bi pa ne dobil vabila na Svetosavsko besedo naj se zgasi pri tvrdki Dobrič v Prešernovi ulici.

— Elitni tehniški ples, ki ga priredi akademsko društvo jugoslovanskih tehnikov (A. D. J. T.) pod pokroviteljstvom Udruženja jugoslovanskih inženirjev in arhitektov, seka Ljubljana in častnega domačega komiteja, se vrši v torek dne 5. februarja v vseh gornjih prostorih »Narodnega doma«. Pričetek ob 9.9. zvečer. Oficijelni sprejem ob 9.9. ure. Cisti dobitek je namenjen izpopolnitvi strokovne družbene knjižnice. Vstop je proti vabilu. Odbor.

— Klub jugoslov. smred. akademikov iz Italije. V četrtek 24. t. m. ob 20. predava I. Grohor na sestanku v klubovskih prostorih. Za člane udeležba obvezna. — Odbor.

— J. A. D. »Triglava«, priredi dne 24. tm., to je v četrtek ob 20. zvečer v gostilni pri »Novem svetu« debatni večer. Predava tovariš Baš. Udeležba za vse člane obvezna. G. starešine in prijatelji društva vladno vabljene. Odbor.

— Občni zbor Splošnega ženskega društva je v nedeljo, 27. tm. ob 4. pop. v damski sobi kavarne Emona. Dnevni red: Otvoritev. Tajiška in blaginjska poročila. Izpremeba pravil. Program bodočega dela. Volitev odbora. Slučajnosti.

— Društvo vpoševancev Južne železnice ima redni občni zbor v nedeljo 10. februarja ob 2. popoldne v prostorih restavracije pri Levu. Gosposvetska cesta v Ljubljani. Udeležite se ga vsi. — Predsedstvo.

— Predčevanje v društvu »Soča«. V soboto 26. tm. predava v salonu pri Levu g. prof. Josip Jeras, bivši dobrovollec in sicer: »O umiku čez Albanijo 1. 1915«. V tem zelo zanimivem predavanju bo podal nekoliko praznov iz strašne tragedije, ki jo je pretrpel srbski narod in katerega se je tudi sam udeležil v družbi nekaterih Slovencev med temi tudi Sočanov. Vabljene vsi člani, prijatelji in drugo občinstvo. Začetek ob 9. zvečer. Vstop vsem prost.

Poizvedbe.

— Zgleda se je zata zapeljivca (verizica) od Trnovskega pristanišča št. 4 po Bregu, skozi Židovsko ulico, Zvezdo do Srednje tehnične šole. Odda se na pri »Slovenskem Narodu« proti dobri nagradi.

Gospodarstvo.

VALUTNA REFORMA V NEMČIJI.

Kakor v vseh drugih premaganih državah, tako je tudi v Nemčiji vojni katastrofi sledila gospodarska. Vedno večja vihra je najprej zadela državne finance, potem pa se je lotila celokupnega gospodarskega življenja Nemčije in potegnila vse gospodarstvo — valuto, produkcijo in prehrano — v vrtnec, iz katerega se nemška republika že pet let zamašča skuša rešiti. To obupno gospodarsko stanje je prišlo najbolj izrazito do veljave pri nemški marki na mednarodni borzi. Marka se je vedno bolj oddaljevala od predvojnne paritete (4 : 2 : 1) in tečaj dolarja namreč nemški marki, ki se je jeseni 1. 1922 računala še v stotinah, je dosegel konec julija 1923 že tisočice, v avgustu milijone, začetkom oktobra milijarde, sredi novembra bilijone in prišel 20. oktobra do vrhunca — 4 bilijone 210 milijard 500 milijonov mark za 1 dolar v Berlinu in okoli 7 bilijonov v Newyorku.

Tej nevarni devalvaciji nemških novčanic v primeri s tujo valuto je odgovarjal padec marke v notranjosti države, izražen v ogromnem povišanju cen. Indeks za potražitev življenja (hrane, stanovanja, kurjave, razsvetljave in obleke), ki ga je sestavljala nemška statistična direkcija, kaže po vsej državi koncem novembra 1923 maksmimalno povišanje cen — 1 bilijon 535 milijard (to zvišanje je razumeti tako, da kar je veljalo 1. 1913—1914 eno marko, velja koncem oktobra 1 bilijon 535 milijard mark). Neposredni vzrok tega padca nemške marke v notranjosti države in na inozemski borzi je bila inflacija — naraščanje denarnega prometa nad normalno potrebo, ki jo določa normalno stanje narodnega gospodarstva. Dasiravno ogromno število novčanic se ni pomenilo popolnega tehničnega kraha nemške denarnega sistema, je nevdružna tendenca k progresivnemu nadeu monetne enice vedno bolj razkrjala gospodarsko življenje in pretila, da uniči socialni mir v državi. Da ostane gospodarstvo položaja, je država po vojni »ukrenila vse mogoče na valutnem polju. Te najrazličnejše ukrene se lahko deli po namenu za rešitev valutarne krize na dve kategoriji: na paliativne, ki so služile samo zato, da se omeje za posledice inflacijske valutarne politike (n. pr. devalvacije, ali na take, ki so bili namenjeni, da istovarjajo razmere za neno nadaljevanje (zbiranje deviznih obdkitov pri izvozu blaga, emisija takozv. zlatosga posojila itd.) in radikalne, čijih cilj je bil zadržati inflacijski proces.

S stalna praktičnega razmotrivanja problema stabilizacije nemške valute zasliži pozornost samo zlatosga posojila. Državno zlatosga posojilo (Reichsgoldanleihe), čigar namenovanje se je pričelo 15. avgusta 1. 1923, je samo po imenu zlatosga. V resnici pa posojilo ni bilo garancirano, niti se pobira v zlatu in je bilo oficijelno nazvano tako, ker so oblikec elase na dolarje in njihova vrednost zavis od dolarja, ki se sprejema kot zlatosga. Garancirano od države noton posebnih davkov in prisajaoce 5 % valoriziranih obrestih, je bilo zlatosga posojilo prvotno namenjeno prvi vrsti kot sredstvo za ohranitev novčane kapitala, toda predvidevala se je tudi možnost, da bi njegove oblikec elase evensuelno igralo vlogo plačilnega sredstva s stalno vrednostjo. To je bilo pričakovati zlasti pri oblikec elasi z oznako manjših vsot. Tako se je tudi zgodilo in ta okolnost je imela za posledico uspeh posojila. Prva emisija zlatosga posojila je dosegla 500 milijonov zlatih mark.

Radikalni ukrep ali reforma, s katero je bil storjen prvi odločilni korak k sanaciji valutarne krize v Nemčiji, pa je bila drugača značaja. Ona je obsegala v glavnem dva momenta: uvedbo novega plačilnega sredstva s stalno vrednostjo — t. j. rentne marke in omejitve izdajanja nektrih novčanic po državni banki in državne svrhe. Uvedba rentne marke je bila v zvezi s ustanovitvijo novega emisijskega instituta. Dne 20. oktobra 1. 1923 so predstavitelji poljskega delstva, industrije, obrti, trgovine in denarni zavodov ustanovili takozvano nemško rentno banko. Glasom ustave tega novega zavoda znaša njegov kapital skupno z rezervno 3200 milijonov rentnih mark. Ta vsota pa ni izražena v številkah, nego v realni garanciji, ki jo udeleženci kapitala (vsi posetniki in posamna industrijska, obrtna in denarna podjetja) črpaio deloma iz svoje imovine. Obratna sredstva si preskrbuje banka sama na ta način, da izdaja posebne novčance v meah svojega kapitala.

Naloga rentne banke obstoji v tem, da regulira sporedno z državno banko otkot novčanic v državi na ta način, da izdaja plačilna sredstva s stalno vrednostjo in kreditira z njimi državo in narodno gospodarstvo. Državni banki daje tekotm dvah let na razpolago maksimalni kredit v znesku 1200 milijonov rentnih mark. Del kredita (okrog 300 milijonov mark) je brezobresten in stalno na razpolago državi za izplačila državne banke v skontiranih bonih, ostalih 900 milijonov pa se izplačuje sistematično s 6 % obrestmi. V kolikor zahtevajo interesi narodnega gospodarstva ima rentna banka pravico kreditirati državni banki in drugim emisivnim bankam (Bavarski, Saški, Badenski in Württembergski) do 1200 milijonov rentnih mark. Bančne operacije lahko opravljajo rentna banka samo s državo, državno in drugimi emisivnimi bankami. Dasiravno je ustanovljena z vladnim odlokom (ministrska naredba z dne 16. oktobra 1923, na temelju zakona o izrednih pravicah z dne 13. oktobra) se rentna banka vendar smatra za privatno bančno podjetje z avtonomno upravo pod državnim nadzorstvom. Izdane od rentne banke novčance sprejema kot plačilno sredstvo vse državne blaginje. Zakonito plačilno sredstvo, t. j. tako, ki prišlino poravnava vse denarne zadolžitve pri vseh pravnih opravilih, pa je še vedno paritarna marka. Z uvedbo rentne marke obstoječi denarni sistemi torej ni odpravljen, marveč se je takorekto podvožil: poleg izraza v papirnatih markah obstoje tudi izplačila v rentnih markah.

Tečaj rentne marke s ozirom na papirnatu ni določen no zakonu, nego je prepustno samemu sebi, da se ustanovi v odvisnosti od kvantitativnega razmerja med rentnimi in paritarnimi markami v prometu in od uspešnega obratovanja novega emisijskega instituta. Posredna stabilnost tečaja je zalamčena na dva načina. Prvič zlatosga posojila — število rentnih mark zavis od vsote na rentne vplačila, ki pa ne sme presegati materialno omejenega kapitala. Drugič ekonomsko — novčance in kovane denar rentne banke se lahko zamenja s rentnimi oblikec elami, ki prisajaoce velike obresti. Če tečaj pada, se prične obnovevanje,

obtok rentnih mark se zniža in posledica je zvišanje njihovega tečaja; nasprotno, ako se valovanje rentnih mark poveča zato, ker je obrestna mera na denarnem trgu preko račila obrestni rentnih oblikec elacij, se prične prodaja rentnih oblikec elacij za rentne marke in tečaj slednjih se znova povrne v svoje normalno stanje.

Rentna marka je določena za notranjo denarne operacije. Za operacije z inozemstvom projektira državna banka specialne »zlate novčance«, ki bodo docela krite in se zamejavale za prvotno valuto. Za vložena inozemska plačilna sredstva se bodo izdajali devizni certifikati, ki naj bi predstavljali inozemske banke odobravajo nizko obrestno mero pri časovno neomejenih vlogah, je pričakovati, da bodo trgovci dajali prednost bonom državne banke, ki v obliki diskonta prinašajo večje obresti. Otok omenjenih plačilnih sredstev bo osredotočen v novem »zlatem« oddelku državne banke — v »gnezdu bodočega zlatoga novca Nemčije.

★ ★ ★

— g. Tedenski živinski sejem v Zagrebu, 23. januarja. Sejem srednjedobro obiskan. Dogon in dovoz velik. Cene domači živini čvrste, v ostalem neizpremenjene. Živina se je največ kupovala za Trst. Za kg žive vage notirajo v Din: Rogata živina: volji domači 1. 15—16.25, II. 13.50—14.50, III. 12.50 do 13, bosanski 1. 12.50—13, II. 11.50—12, III. 10—11, teleta 1. 21.50—22.50, II. 20—20.50, svinje: domače 1. 26.50—27.50, II. 22.50—23.50, III. 21.50—22. Krma za mte: seno 75 do 125, otava 125—150, detelja 125—137.50, slama 75.100.

— g. Novosadska blagovna borza, 23. januarja. Na produktivni borzi notirajo: Pšenica baška, 79.80 kg, 2%, 4 vag. 345; oves baški, 2 vag. 242.50—250; koruza za januar — februar pol vag. 275.50; za mare-april dupl. kasa 43 mte. 255—270; moka baza »3 3 vag. 530; »00« in »00S« 2 vag. 530, štev. »2« mte. 475; štev. »6« 250 mte. 325—332.50, otrobi 200 mte. 150—153. Tendence neizpremenjene.

— g. Izjava. Ker so člani mestnega Saveza zavarovalnih družb v Beogradu na seji Saveza z dne 18. decembra 1923 detaljno spoznali predmet spora M. Zdravković i komp. in zavarovalnih družb »Sumadija«, »Srbija« in »Rosija - Fonsiere«, ne precludirajoč niti najmanj poravnava spora pri sodišču, so menila, da je postopanje gornjih družb glede ugotovitve višine škode in likvidacije iste popolnoma pravilno in soglasno s polničnimi pojoli, in da bi vsaka druga družba, ako bi bila v sličnem slučaju, morala postopati tako, kakor so postopale družbe »Sumadija«, »Srbija« in »Rosija - Fonsiere«. — Beograd, 10. januarja 1924. — Za »Beogradsko združbo« Pavlović. — Za zavar. družbo »Adrija« Drag. Milovanović. — Za zavar. družbo »Triglava« Vlad. Biblik. — Za zavar. družbo »Vardar« B. S. Božanović. — Za zavarovalno družbo »Jugoslavija« Dim. Mijalković. — Za oddel. zavar. činovniške banke M. Gavrilović. — Za zavar. banko »Slavio« Kon. — Za zavar. družbo »Kroscija« Badanjak. — Za zavar. družbo »National« D. Antonović.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.

Dne 24. jan. Sprejeto ob 13.

Na današnji borzi je bil promet nezaten. Nekaj več se je trgovalo v izplačilu Trst, toda tudi ni dosegla kupčija večjega obsega. Tečaji so v splošnem zopet oslabeili.

V efektihi ni bilo nikakega prometa, razen v delnicah Jugoslovanske banke, katere so bile v znatni množini trgovane. Tečaji so ostali skoraj neizpremenjeni.

Ob zaključku notirajo:

Devize: Curih 15.10—15.20, Pariz 3.92—3.97, London 368—371, Dunaj 0.12325—0.12435, Praga 2.53—2.56, Trst 3.79—3.82, Newyork 87.18—88.18, Budimpešta 0.305—0.335.

Valute: dolar 86—88, lira 325—330. — Efekti: 7% invest. drž. posojilo od 1. 1921 64—66, Ljublj. kred. banka 212, Prva hrv. štedit. Zagreb 1010, Slav. banka Zagreb 107, Hrv.-slav. zem. hip. banka Zagreb 92.50—93, Hrv. eks. banka Zagreb 166—168, Jugoslav. banka Zagreb 154—156, Trbovelj. premog. društvo 865—875, Eksploatacija 145—150, Sečerača 1780, Slavonija 236, Nar. sum. ind. 139, Guttman 1800—1810, Verže 175—177.50.

— Curih, 24. januarja. (Izv.) Današnja borza: Beograd 6.65, Amsterdam 214.60, Newyork 579.75, London 24.43, Pariz 25.85, Milan 25.15, Praga 16.80, Dunaj 0.0081. — Trst, 24. jan. Beograd 26.25—26.40, Dunaj 0.03225—0.0324, Praga 66.70—66.88, Pariz 102.75—103.25, London 97.15—97.30, Newyork 23.95—24.075, Curih 398—399.

— Dunaj, 23. jan. Devize: Beograd 812—816, London 305.500—301.500, Milan 3099—3011, Newyork 70.935—71.185, Pariz 3192—3208, Praga 2062—2072, Curih 12.265—12.315.

Valute: dinar 809—815, dolar 70.860—71.260, lira 3080—3100, češka krona 2039—2055.

Najnovejša poročila.

NARODNA SKUPŠČINA.

Interpelacija v trboveljski rudarski stavki.

»Slovenski dan«.

— Beograd, 24. januarja. (Izv.) Danes je v narodni skupščini dan interpelacij. Predsednik g. Ljuba Jovanović je sejo otvoril ob 9.30 dopoldne. Na vrsto so prišle interpelacije.

Jugoslovanski klub je vložil po poslancu Franu Kremžaru zelo obširno interpelacijo o poteku stavke v Trbovljah. Interpelant je stavil na ministra za šume in rude, ministra pravde, ministra notranjih zadev in ministra za socialno politiko mnoga vprašanja, ki zahtevajo pojasnila, zakaj so postopali državni organi proti stavkujočim delavcem v korist Trboveljske družbe; interpelacija navaja, kako so državni organi nastopali proti delavstvu, protestira proti temu, da so se rudarjem odtegnili zneski za zasluženno meздо, pozivlja ministra, da brani pravice delavcev v smislu državnih zakonov in da se vrnejo po krivici odtegnjeni zneski. Interpelantje zahtevajo uvedbo stroge preiskave, na podlagi katere se imajo kaznovati vsi državni organi, ki so se pregrešili in kršili zakon. Interpelacija tudi zahteva pojasnila glede bratovskih skladnic.

Pred pričetkom razprave o interpelaciji Jugoslovanskega kluba je skupščinski predsednik naznanil, da je minister zunanjih zadev skupščini predložil v odobrenje konvencije in protokole, sklenjene z Grško glede srbsko-hrvatsko-slovenske svobodne cone v Solunu. Za pretes teh konvencij se imajo izvoliti poseben parlamentarni odbor. Dalje je minister zunanjih zadev predložil v odobrenje konvencijo med našo kraljevino in republiko Poljsko v zvezi medsebojne zdravniške pomoči.

Minister pravde je zahteval izročitev dveh Radićevih poslancev sodišču.

Zbornica je za tem, rešla k razpravi o interpelaciji jugoslovanskega kluba glede trboveljske stavke. O tej rudarski stavki se je razvila zelo zanimiva in dolga debata, ki se je prenesla tudi na splošne industrijske, politične in gospodarske razmere v Sloveniji. — Kratko lahko označimo današnji dan v skupščini »slovenski dan«.

Posl. Fran K r e m ž a r (Jug. klub) je utemeljeval interpelacijo v enournem govoru. Navajal je razne nedostatke in pomanjklivosti, ki so jih zagrešili ministrom šume, pravde, notranjih zadev in socialne politike podrejeni državni organi v Sloveniji za časa stavke. — Vnela se je ostra debata radi Trboveljske premogokopne družbe. Govornik je skušal z dejstvi podpreti svoj protivi vladi ostro naperjeni govor.

Minister za šume in rude, doktor S r s k i ć, minister pravde dr. P e r i ć, minister notranjih zadev, Vujičić in za socialno politiko dr. P e i ć, vsi so v krajših in daljših izjavah branili postopanje vladnih organov. Minister notranjih zadev je izjavil, da so politične oblasti v Sloveniji storile svojo dolžnost in ukrenile vse, kar je bilo potrebno za vzdrževanje javnega reda in mira o priliki stavke.

Debata o trboveljski stavki je bila ob 12. prekinjena ter se nadaljuje danes ob 16. popoldne.

V ENO ENOTNO FRONTO!

— Trst, 24. januarja. (Izv.) Današnja »Edinost« priobčuje na uvodnem mestu na narod manifest političnega društva »Edinosti«, ki je naslovljen »Našemu ljudstvu v Italiji«. V manifestu poziva politično društvo »Edinost« na slovo vseh narodnih slojev ter zaključuje svoj poziv tako-le: »Za ohranitev našega slovenskega in hrvatskega ljudstva kot takšnega ne vidi naše društvo nobene druge poti nego tisto, po kateri je hodilo dosedaj in hoče še naprej hoditi, združujoč vse sile v eno enotno fronto! Kdor čuti s svojim narodom, kdor zares hoče pomagati, da se to ljudstvo ohrani, ta ne more in ne sme izbirati«.

GENERAL BORDRERO IN POSLANIK ANTONIJEVIĆ NA POTI V POSTOJNO.

— Trst, 24. jan. (Izv.) Danes ob 10. sta se mimo Trsta peljala general B o d r e r o in jugoslovanski poslanik v Rimu A n t o n i j e v i ć. Na potu sta v P o s t o j n o, kjer sprejemata in pozdravita jugoslovanskega ministrskega predsednika P a š i ć a in ministra zunanjih del dr. N i n č i ć a.

ODSTOP PREDSENKA PRAŠKEGA SENATA.

— Praga, 23. januarja. (ČTK.) Senatsna korespondenca javlja, da je predsednik senata, Karel Prašek, predsedstvo senata funkcije kot predsednik. — Prašek se je od uradnikov senata danes poslovil. Njegov odstop je v zvezi z znano afero.

Marcel Prevost:

Georges.

»Da, mi je odgovoril doktor Nolte, specialista za živčne bolezni, »imate čisto prav; danes nisem dobre volje.« Bil sem priča pri razpletu neke pariške dogodbe, intimne drame s tremi osebami; in ta razgovor tako nenavaden in bolesten, me je užaloštil. Toda, kaj naj počnem dragi moj! Čeprav sem polovico svojega življenja prebil ob bolnikih, zmedenih in bledih, je vendar ostal v meni še kosček srca, ki je občutljiv ... Toda, čutje, povem vam svojo zgodbo. Morda jo vi lahko porabite za kaj, jaz pa moram govoriti.

Ne verjamem, da bi vi kaj mnogo zahajali h kokotam, ali »vodoravnice« kakor jih sedaj imenujete, če že ni zato kaj nov izraz, toda, kajne, da je tudi do vas že segel glas o mali Lavri Harding. Morda ste jo celo videli ali v gledališču ali na dirkališču, to droben lutko, svetlo laso z otroškim profilom, z nervoznimi hitrimi in nestrpnimi kretnjami. In brez dvoma vam je znano, da imenujete med množico, ki je že nočevala v njeni spalnici, tudi dvojce odličnih imen: nekega slavnega slikarja in nekega moskovskega kneza. Zadnji je njen najmočnejši ljubimec in slučajni udeleženec drame.

Med gosti ene ure ali enega tedna pa je eden, ki ji je zapustil spomin vse bolj trajen kakor drag kamen ali običajen dar: sina.

Da, čisto neznano in pozabljeno dejstvo je, da je bila Lavra Harding mati. Naključno se ji je, da je ob začetku svojega galantnega življenja kot dvajsetletna deklica zanosila, v dobi bleščeče bede v katero so jo pahili nekateri umetniki. Komaj prosta svojega bremena, mi je zaupala svojega otroka, kajti bil sem njen zdravnik. Malo bitje sem izročil neki ženi v normanskem predmestju v odgojo, ženi, kateri sem lahko zaupal po priporočilih svojih prijateljev.

Georges Harding je tako preživel svoja prva leta v provinci, ljubljani in skoro posvojenec od dobrih ljudi, ki so se zavzeli zanj. V čisto nepravilnih preseljenih, je Lavra zapustila svoj dom v ulici de Prony, kadar jo je gonil pogled na mater nosečo otroka ali pa kak sentimentalni roman, in planila kakor meteor v mirno okolišje, kjer je rastele njen otrok, katerega je vsega pokrila s poljubi ... Ko pa se je naveličala svoje vloge, je stopila na prvi vlak za Pariz in za nekaj časa popolnoma pozabila, da je mati in da ima sina.

Ko je Georges dosegel svoje deveto leto sem prigrabarjal svoj klientki, da bi bilo dobro, če bi se mali naučil še česa drugega česar se ne more v vasi, kakor na primer brati in pisati. Predlagal sem ji neko gimnazijo v Parizu. Upal sem, da se bo tam med tem ko bo študirala razrede, morda tudi uživala v svoji dražabni položaji; sin kurtizane; enkrat bo že moral z mojo pomočjo zavzeti kako mesto, ki bi odgovarjalo otroku ljubezni ... Toda Lavra ni hotela ničesar slišati o gimnaziji. Bilo ji je preveč demokratično.

V gimnazijo doktor! Kaj pa mislite. Toda tam bo vendar s sinom mojega čevljarja in mojega sluga ... Ko bo prišel ven, ne bo znal niti pozdravljati dame, niti se obnašati pri mizi. Želim, da pojde moj sin k jezuitom. Veste samo očetje znajo iz svojih gojencev napraviti popolne moške olike. Georges Harding je bil torej poslan v Jersey, v novi kolegij, katerega so iz Francije prignali očetje ustanovili takoj poleg Saint-Heliera. Po mnogih zaprekah so ga sprejeli, toda samo pod pogojem da bo tam prebil vse počitnice in da se vrne v Pariz šele po dokončani študiji. Sicer pa ga je mati lahko obiskala, kadar je le hotela.

To pot je pa storila samo enkrat tekom petih let, toda je med potom tako strašno obetela, da se vnovič ni več upala začeti.

Med temi petimi leti se je Georges učil in postal eden najodličnejših učencev. Vsak teden je pisal svoji materi gorke in iskrene pisma. Ona mu je odgovorila pet do šestkrat na leto s kratkim stavkom brez repa in glave, katerega je napisala v kaki nočni restavraciji, največkrat ko se je nahajala v kaki krizi neznosti.

... Približno pred šestimi meseci je Lavra prejela od očeta rektorja v Jersey sledeče pismo, ki ga je pokazala meni.

»Gospa, Vaš ljubljani Georges je dokončal svoje srednješolske študije. Sedaj je čas, da se izbere zanj poklic. Mnogo ima nagajenja za vojaški stan. Če vam je to prav, nas bo veselilo, da sprejmemo Georges v naš poseben kolegij v ulici Lamond. Toda naj se odloči od vaše strani, gospa. Naša naloga je zaenkrat končana in prosim Vas, da dobro sprejmete svojega dragega sina, katerega izpustimo prihodnji teden.

Blagovollite sprejeti, gospa, izraze naše globoke vdanosti v N. S.

L. Clement S. J., rektor.

Zadovoljna se je Lavra za prvi trenutek s tem da je dala v svojem domu pripraviti za sinov povratek svojo najlepšo sobo. Nekoliko dni pozneje je prišel. Čudno,

prečudno. Ono mater, ki ga je zapustila, takoj, ko ga je rodila, je on oboževal. Izkazoval ji je toliko občudovanja nežnosti in spoštovanja, da je bila mlada žena kakor tudi je bila lahka, vendar ganjena v globino svoje duše. Štirinajst dni najmanj je kar gorela za svojega sina. Povsod ga je bilo videti z njo, v njeni loži, v njeni kočiji, ob mizi v Long Champe ... Resnega ljubimca, kneza, je naprosila, naj svoje nočne obiske odloži za nekaj dni. Lavra ga je posejala skrivaj pred svojim sinom. Georges sam zase ni zapazil ničesar neobičajnega in ni slutil ničesar. Pomislite le, da je živel v samostanu, odkar se je zavedal, in da mu je bilo o ljubavnih večerih toliko znano, kolikor more biti kak deklica, ko pride iz instituta.

Moja klientka, katero je od začetka njena vloga matere zanimala in zabavala, se je kmalu naveličala. Počasi je zopet prehajala k običajem katere je opustila zaradi svojega sina. Ljubimci so prihajali ob belem dnevu v malo hišo v ulici de Prony, zopet so se začele večerje po kabaretilih, gostije trajajoče do ranega jutra. Georges je bil nekoliko žalosten, ker se mati ni več toliko zanimala zanj, vendar pa uganil še vedno ni. Pred svojimi očmi je imel slepilo nedolžnosti, ki ni hotelo pasti.

Predvčerajšnjim torej je Lavra najbrž bila nekoliko preveč šampanjca, pozabila na navzočnost Georga in privedla v svojo sobo kneza katerega je bilo to obnašanje prav po volji. Vedno mu je pripravljala, naj se zadrži mirno; sin spi ravno nad njeno sobo, ne sme se ga zbuditi.

Toda komaj sta vstopila, že je med obema ljubimcema izbruhnil prepir, zaradi česa, se mlada dama sama ne spominja več. Rus močan kakor je bil, je imel navado, da je ohladil svojo jezo nad pohištvom. Koncem koncev je prijel za rastlino v bližini in jo vrget z lončkom iz kitajskega porcelana vred v šipo.

Bil je strašen hrušč. Toda noben služabnik se ni pokazal, bilo jim je tako naročeno. Par trenutkov pozneje pa so se odprla vrata in pojavil se je Georges.

Ustavil se je na pragu od začudenja. Obdava skoro popolnoma naga sta se ženska in knez zaletela proti odgrnjeni postelji. Par minut so se nemo gledali drug drugega, ljubimec, ona in sin. Lavro je dogodek iztrestil in je tiho pošepetala svojemu sinu.

»Pojd, Georges ... Ne spodobi se, da vstopaš v mojo sobo ob tej uri ... Pojd ležati! Pojd, hitro, dragi moj.«

Deček pa je mrmral s prstom kačoč na kneza, katerega je poznal, ker ga je videl po dnevi pri svoji materi.

Zakaj pa je on v tvoji sobi, on?

Ona ga je potisnila nazaj in rekla:

»On je tu, kar mu jaz to dovolim. Toda ne brigaj se za te stvari ... Pojdi in leži in ne vračaj se iznova!«

Deček je povsli glavo in ubogal. Set je v svojo sobo. Kaj se je godilo v tej mladi duši ob koncu te noči. Ali je prišel na jasno o vsem, nankrat ali po dolgih premišljevanjih. Nič ne bo tega zvedel; kajti sin Lavre Harding je to odnesel s seboj. Ko je mlada ženska vznemirjena, ko ga ni

videla priti k zajtrku, vstopila v njegovo sobo, ga je našla obočenega na stebel njegove postelje. — velike bretonske postelje. In njegov obraz je bil že ves počrnel. Nenadno strah in bolest sta bila vse prenuh udarec za slabotno srce lovoče ... Ko se je otresla iznenadenja, je zapadla mrzlici in kateptih in danes popoldne sem jo odpeljal v bolnico ...

... To je moja zgodba je zaključil doktor Nolte. Vidite, da ni prav nič vesela. Tudi življenje ni bolj radostno.

To in ono.

Zenska lepota pri raznih narodih.

Ne oziraje se na splošni kriterij o kvantifikaciji nas Evropejec, izgovorimo v poučnem smislu par besed o lepoti v splošnem, pri vseh rasah. Kateri Evropejec prizna lepoto mongolski rasi? Kdo računa na lepoto mongolskih moških in žena s ploščatimi, okroglimi in v zgornjem delu razvitimi lobanjami, malimi očmi, z ozkimi in slabo razvitimi obrvmi, s ploščatimi in širokim nosom, kratkim podbradkom, z velikimi ušesi in žoltnim obrazom? Vendar pa kljub temu naletimo tam, posebno na Japonskem, na žene, ki sicer niso lepotice, toda vendar privlačne in dopadljive. Z ozirom na to, da se te žene ne gibljejo zadostno na svežem in čistem zraku, se njih barva obzira in kaže odlikuje z žoltnostjo, takorekoč z bolno barvo.

Kdo izmed nas prizna lepoto zamorskih tipov, s črno in temno kožno barvo, z razvitimi mišicami, z dolgimi ozkimi obrazom in razvitimi vilicami, z debelimi po-vešenimi spodnjimi ustnicami, širokim in debelim nosom, z vitimi lasmi, grdim izbočenim tilnikom? Vendar pa zelo grešimo, če ne priznavamo tej rasi njene zaslužene tipične lepote. Globoki poznavalec zamorske rase misijonar Koelle pravi: To, kar se večkrat piše v knjigah o zamorski rasi in o njihovi fizionomiji, bi oni smatrali kot posebno svojega plemena in odlikovanje svoje rase.

Po prepričanju in zagotovitvi Baroma se med hotentotskimi ženami nahajajo poleg onih z grdo in odvratno strukturo tudi žene takih stavov, katerim se ne more odrekati privlačnost in lepota telesa, rok in nog.

Napoved, kje je na zemlji zibelka čiste in priznane ženske lepote? Kje se nahaja tisti kraj, katerega bi morali podariti palmo prvenstva? Pravijo, da ima ena polovica zemeljske oble prednost z ozirom na lepoto ženskega telesa. Nastane vprašanje,

katera stran bi zmagała. Prvo polovico tvorijo Perzija s Kavkazom in s kraji kjer žive Cerkezije in Gruzijke. Potem Evropska Turčija, Italija, Severna Španjka, Francija, Anglija, Nemčija, Poljska, Danska, Švedska del Norveške in Rusije. Pa tudi tu bazira priznanje lepote na priznanju nacionalnosti, ki pa nikdar ni splošna rešitev priznanja lepote.

Z ozirom na to postojajo razna mišljenja, ki so popolnoma individualnega značaja.

Winkelmann in njegovi privrženci v Rimu mislijo, da odnaša rekord v lepoti ti- sto žensko, ki živi v povoljnih klimatskih pogojih čujih posledica je, da dobi nežno in mehko kožo ter lepo strukturo vseh telesnih delov. Nekako mejo postavlja v Alpah in trdi da se na drugi strani Alp odh-kuje žene po blagorodnosti, lepoti in po- polni harmoniji razvoja lepote. V krajih s takimi klimatskimi pogoji ni težko polskati glavo, ki bi lahko služila kot model dovr- šene lepote, nasprotno pa bi med ženama tostran Alp kmalu našel model Junone. Na konkurzu za lepoto l. 1888. v Spaau je bilo odlikovanih 19 lepotic, izmed katerih so bile: 1 Amerikanka, 3 Belgijke, 6 Franco- zinj, 1 Italijanka, 3 Dunajčanke, 3 Prusinke (Brlin 2 Poznanj 1) 1 Švicarka in 1 Mad- zarka. Prve tri premije so prisodili Ameri- kanki, Belgijki in Dunajčanki.

Med učenjaki se mišljenja o ženski le- poti delijo. Bader pravi v svojem potopi- su o Nemkah sledeče: Nisem opazil nikak- šne razlike med priprtimi ženami uzom- skimi in bavorskimi lepoticami.

Z ozirom na to je nemogoče pravilno razsoditi o presliju lepote nemških žena, ki imajo po splošnem mišljenju rekord do- vršenstva.

Glavni urednik:

RASTO PUSTOSLEMSFK.

Odgovorni urednik:

VALENTIN KOPITAR.

Naročajte Slovenski Narod!

Večje gozdno posestvo

s sposobnim lesom za sečnjo se kupi. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod »Gozdno posestvo 644«.

Pisemski papir v kasetah in mapah

priporoča

NARODNA KNJIGARNA

Naznanilo.

Cenjenemu občinstvu vljudo naznanjam, da sem prevzel in na novo založil staroznano trgovino gospoda Otta Homana v Radovljici.

Cenjene odjemalce najviljudneje vabim in bom postregel vedno z dobim blagom v speceriji, manufaktur, železnini, steklovini in porcelanu, kakor z raznimi potrebščinami po najugodnejših dnevni cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Otto Homana nasl.
Leopold Knez.

VINO

iz lastnega vinograda do 250 hl na prodaj. Vino je iz stare domače trte prvorazredne, rizišnje, malvare, sladke zelenice in ružice. Polze se in pregleda v gospodarstvu Götze, Pitomča, Hrvatsko.

Hiša

nadstropna v Beogradu na Te- razijah poleg kraljevega dvora se prodaja. Obrniti se je na advo- katsko kancelarijo gg. Dojčinović, Beograd, Cara Lazara ulica br. 4 (poleg Narodne banke). Tel. 13-74

Pisalni stroji, potrebščine mehanična delavnica (popravilnica)

L. BARAGA, Ljubljana, Šolenturgova ulica 6-1.

Obnovite

naročnino

Za ed. govora uprave naj se priloži 1 dinar. Plačajo se vnaprej.

Službe

Elektronadmonter in nadstropnik išče na- stavitve. — Ponudbe na: A. Lubej — Badl, St. Pa- zova, Srem. 630

Zabotnik, le prvotno moč, sprej- mem takoj. — Ponudbe na: Dr. I. Oblak, zoboz- zdravnik, Ljubljana, Mi- klošičeva cesta. 664

Vajenka ali vajenca sprejme — Narodna knjigarnica, Prešernova ul. št. 7, Ljubljana

Tenec se sprejme takoj v trgo- vino z mešanim blagom na Gorenjskem. — Na- slov pove uprava »Slov. Narod«. 662

Trg. pomočnik mešane stroke, prednost dober manufakturi, se sprejme takoj v mestu na Gorenjskem. — Na- slov pove uprava »Slov. Narod«. 661

Išče se deklica, priprosta, katere zna tudi opravljati hišna dela: do- polne in popoldne bi no- masala pri prodaji. — Ponudbe pod »Poštenost 639« na upravo »Slov. Nar.«

Hlapca, oženjenega, treznega, ki zna samostojno delati kmetijo in je vajen go- zdariti, išče se takoj. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 583

Potnika za železno stroko, popo- loma večjege nemškega jezika, išče za Slovenijo veliko industrijsko pod- jetje v Zagrebu. — Po- nudbe z navedbo plače pod »Potnik/632« na upr. »Slov. Narod«. 610

Prodaj

Salonska obleka, skoro nova, in plašč — naprodaj. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 610

Žaketna obleka naprodaj. — Ljubljana, Sv. Petra cesta 27/1 636

Pro la se klavir in nekaj pohištva. — Na- slov pove uprava »Slov. Narod«. 631

Naprodaj srebrn kavni servis in čipkasto pregrinjalo za dve postelji. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 611

Ovčje volne je približno 1000 kg po nizki ceni naprodaj. Istotam 40 m vodovodne Polše, Mala vas 40, pošta Ježica pri Ljubljani. 566

Naprodaj: 45 m tramo v dolžini 4-10 m in 20 m desk; les je izvrsten in suh. — Cene po dogovoru. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 561

K mol. soalnica, jedilnica, pisalna miza in soba za samca, vse dobro ohranjeno, se radi selitve proda. — Naslov pri por- tirju hotela »Slov.« ose- no med 6.-7. uro. — Na- prodaj tudi samo žimni- ce. 617

Ročno delo: prave gorenjske moške bele volnene jopice in ženski volneni »jopice kvakani črni ženski vol- neni pletli — naprodaj. Vzorci zastoj. — Polše, Mala vas 40, p. Ježica pri Ljubljani. 567

Radi pomanjkanja prostora odda Tovarna za ločenje dragih kovin J. Augustin, Ljubljana, Sv. Jerneja ce- sta 231 pet velikih hram- nih sedov iz pravega kla- nesa lesa najvišjemu po- nudniku. 613

Kučin

Kupi se takoj več dobro ohranjenih 500 litrskih vinskih so- dov. — Ponudbe z na- vedbo cene na: »Apollo, Ljubljana, Stari trg 19/11. 670

»Wanderer«-avto tridesetletni, le najnovejša ga tipa, kupi Avtozavod Rosa, Poljanska c. 69. 388

Kupi se čevlarski vlini stroj Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 645

Poravnalnik (Abichtmaschine), popo- loma nov, 50 cm širok, s predležjem — se takoj proda za 15.000 Din. — Parna žaga Skofljica pri Ljubljani. 666

Več železnih ali lesenih oken uporabljen za stavbo de- lavniških, odnosno tovar- niških prostorov — ku- pimo takoj. — Re- flektiramo tudi na razna vrata. — Ponudbe na: Kramar & Comp., Ljub- ljana VII 633

Stanovanja Meblovana soba za dve osebi, po možno- sti s klavirjem, se išče za takoj. — Ponudbe pod »Po možnosti klavir/626«.

Meblovano sobo išče kem. ing. v mož- nosti v sredini mesta in s pos. b. m. v. — Ponudbe pod Resen/635 na upravo »Slov. Nar.«

»emljena soba« s kuhinjo se takoj odda dvema starejšima gospe- ma ali gospodičinama. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 639

Išče se leva prazna soba z električno razsvetljavo in po možnosti s pos. b. m. v. — Ponudbe pod »Solidna/638« na upravo »Slov. Narod«. 640

2000 Din nagrade dam onemu, ki mi pre- skribi stanovanje, obsto- ječe iz kuhinje in dveh sob z vsemi pritlikinami; event. se zamenja s sta- novanjem, obstoječim iz kuhinje in sobe. — Na- slov pove uprava »Slov. Narod«. 640

Me' rano sobo eventuelno s hrano, išče boljši soliden gospod. — Ponudbe pod »Uradnik 646« na upravo »Slov. Nar.«

Iščem dve sobi s posebnim v. hodom; eno za pisarno, drugo za sta- novanje — v sredini me- sta. — Pismene ponudbe pod Soliden/649 na upravo »Slov. Narod«. 648

Mesečno sobo z električno razsvetljavo, s posebnim v. hodom in po- možnosti v sredini mesta išče m. — Ponudbe pod »Dr. F. K. 617« na upravo »Slov. Narod«. 642

2 »ovani sobi in kuhinja v sredini me- sta se odda od 1. febru- arja do 31. avgusta, t. l. v najem zakončeno brez otrok. — Interesanti naj- se obrnejo s točno na- vedbo naslova na upravo »Slov. Narod« pod »Za- rasno/641«.

Dopisovanje **Ženitna ponudba!** Trije slovenski fantje bi se radi seznanili s Slo- venkami v starosti 20 do 30 let. Vpoštevajo se sa- mo tiste, ki imajo primer- no posestvo. Vdove imo- izvezte. Stari smo od 25 do 27 let. Denarja imo- malo 1500, 2000 in 2500 do- larjev. — Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Slov. Narod« pod »Ameriški Slovenci/648«.

Ne-remičnine **Posestvo**, obstoječe iz dveh stavb (hišic) in večje delavnice kakor tudi nekaj vrta, 20 minut oddaljeno iz sredi- ne mesta na gorenjsko stran, delavnica priprav- na za vsako obrt; obe stavbi se v dobrem sta- nju, elektrika in voda v hiši, — kupcu takoj vse na razpolago, se po nizki ceni radi selitve takoj proda. — Pismene po- nudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Posestvo dveh stavb/604«.

Diamant tvornice Hauser in Sobot- ka, Duna, Stadlau, pe- karski sladni ekstrakt, je najboljši pekarski sredstvo ter prekaša vse ostale dosedanje nado- mestke. — Čuvajte se sličnih potvorb, naj bo pravek ali tekočina! Za- htevaite samo originalni »Diamant!« — Glavno za- stopstvo za Jugoslavijo: Edvard Dužanec, Stross- mayerjeva ulica br. 10, Zagreb. 12.961

Dobro obstoječa trgovina z mešanim blagom in ne- koliko posestva na delu pri farni cerkvi, se odda za pet let v najem radi rodbinskih razmer. Za- htevan kapital 50.000 do 75.000 Din na mesečne obroke. — Ponudbe pod »Trgovina 150/643« na upravo »Slov. Narod«. 642

Stancvarska hiša na Bregu št. 21 (pred- mestje Ptuj) z gospodar- skim poslopijem in stano- vanjem za oskrbnika, le- nim vrtem in enim ora- lom njive, je poceni in pod ugodnimi pogoji na- prodaj. — Samo resnim kupcem brez posredoval- cev daje najnižja lastnik Fran Jurgec, nekarna, Sv. Ilj, Slov. Gorice. 642

Razno **Pod lastno ceno** razprodajam, dohler traja zaloga: damske ža- le obleke, plašče in ko- stume. — Fran Lukšič, Ljubljana, Pred Skofljo št. 19. 553

Zaloga klavirjev in oianinov najboljših tovarov Bö- sendorfer, Czankla, Ehr- har, Hözl, Schweighof- fer, Original Stieling itd. Tudi na obroke! — Jeri- ca Hubad, roj. Dolenc, Ljubljana, Hilserjeva ul. št. 5. 30

POZOR! PEKARJI! **Diamant** tvornice Hauser in Sobot- ka, Duna, Stadlau, pe- karski sladni ekstrakt, je najboljši pekarski sredstvo ter prekaša vse ostale dosedanje nado- mestke. — Čuvajte se sličnih potvorb, naj bo pravek ali tekočina! Za- htevaite samo originalni »Diamant!« — Glavno za- stopstvo za Jugoslavijo: Edvard Dužanec, Stross- mayerjeva ulica br. 10, Zagreb. 12.961

PARNA PEKARNA

VILJEM BIZJAK

I M A

SVEŽE PECIVO

VSAK DAN POPOLDNE OB 14. IN OB 17. URL

Mehanična delavnica in Hvarna modernih izdelkov

ŠUŠTERŠIČ IN DRUG

V ZGORNJI SISKI, KOŠOVA ULICA štov. 96

sprejema vsa nova dela in popravila, izdelava in lastni ročni, kater stav- binstva dela, iztikala za ronlozopora, izdelovanje modernih izdelkov (kaper) v lastni lisarni, prevzema vontaže tramvajev in strojev, izdelava vodovodnih armatur za k. l. in razne vipe iz m. d. i. po najnižjih konkurenčnih cenah.